

GAZDA

AZ E. G. E. HAVONTA EGYSZER MEGJELENŐ HIVATALOS LAPJA

Előfizetési árak:
Egész évre — — — — 100 Lei.
Tagoknak tagsági díjjal évi 60 Lei.
Egy szám ára 5.— Lei.

FŐSZERKESZTŐ:
TELEKI ADÁM gr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Cluj, Strada Andrei Mureşan 10.
Telefon: 158.
Póstafakárék csekszám 40181.

A magyar gazdatársadalom feltámadása.

Irta: Barabás György.

A feltámadás magasztos ünnepe hitet és reménységet varázsol az emberi lelkekbe. Az élet folytonosságát bizonyítja, az igazság diadalmaskodását a gyarló emberek fölött. A magyar gazdatársadalomnak talán soha sem volt olyan nagy szüksége a hitre, mint ezekben az anyagilag kétségtelenül válságos időkben. A gondok és a tornyosuló viharfelhők mély nyomokat hagynak a lélekben és lényegesen csökkentik a munkakészséget, az építési lendületet. A húsvéti ünnepek alatt mindnyájan gondoljunk arra, hogy csak a hittel rendelkező ember lehet holdog. Kitartani. Ősi egyházaink mellett, hiszen életünk belső tartamát a keresztény hit adja meg.

Az az érzésünk, hogy ez a husvét magával hozza a gazdasági élet feltámadásait is. Komoly eredményeket azonban csak szívós, kitartó munkával és az összetartásban rejlő erővel érhetünk el. A nemrégiben lezajlott országos mezőgazdasági kongresszuson a király mondtotta: „Állítani merem, hogy országunk szégyene, hogy hektáronként valamennyi mezőgazdasági állam között mi termeljük a legkevesebbet és minőségileg a leggyengébbet, éppen ezért az önök tevékenységének a termelésnek a minőség és mennyiség szempontjából való fokozására kell irányulnia. A másik fontos pont az oktatás kérdése, ezt az oktatást minálunk

egészen hamisan értelmezik. Az oktatásnak ugyanis nem az a célja, hogy agronómokat képezzen ki, hanem mezőgazdákat.“

Az államfő szavai a legszebb elismerése a magyar gazdatársadalom tevékenységének. Nyugodtan állíthatjuk, hogy a mezőgazdaság terén vezető szerepet visziünk. Az E. G. E. tanfolyamainak és szakoktatási munkájának épen az volt a célja, amit Őfelsége is óhajtott, mezőgazdákat képezni. Azokkal a gazdatestvérekkel foglalkozni, akik tudásukat, ismereteiket, alkalmazták a gyakorlati életben, hogy a termés ugyan minőségileg, valamint mennyiségileg szebb, értékesebb és nagyobb legyen.

Tovább kell haladnunk a megszabott úton, mert csak ez jelenti az ősi rögökhöz való ragaszkodást, a becsületes, tiszta munkát, amelynek gyümölcsei gyermekeink, egyházaink, műveltségünk jövőjét biztosíthatják. A gazda munkája az igazság és a szeretet himnusza. A feltámadást csak a munkába vetett hittel várhatjuk.

Az ünnepek után az E. G. E. megtartja közgyűlését, ahol találkozni fog a magyar gazdatársadalom minden rétege. Volt nagybirtokos és a kergestenyerű kisgazdák kezét fognak egymással, mert tudják azt, hogy a gazdasági feltámadás útja csak a társadalmi összefogással és az egy célért való küzdelemmel érhető el.

Április.

Altalános tudnivalók.

Szerezzük be a nemesített vetőmagvakat. Vásároljunk a vidékünknek megfelelő kukoricaféleségeket. Rendeljünk műtrágyát olyan vidéken, ahol a kitavaszkodás későbbre esik.

I. Szántóföld.

Áprilisban a szántóföldeken mindenütt megindul az élet. Az őszi gabonák fogasolását a könnyű gyomirtó fésűvel folytathatjuk addig, amíg a gabona a térdmagasságot el nem érte. Hűvösebb vidéken, ahol a vetések csak ebben a hónapban indulnak meg a fogasolást el ne mulasszuk. A felfagyott gabonát, amit meghengereztünk rögtön megerősödése után boronáljuk el. Ezáltal megőrizük a földjeink nedvességét. A kiritkult vetéseket részesítsük nitrogéndus fejtrágyázásban. Vizzel higitott trágyalevet is felhasználhatunk erre a célra. Áprilisban a kukoricát is vessük el, amint a föld elérte a 10–12 C° meleget. Ezt hőmérővel nehéz ellenőrizni, mert rendszeren hiányzik. A kőkény azonban akkor virágzik, amikor a talaj elérte ezt a hőfokot. Kukorica vetés után az olajbabot és a paszulyt is vessük el. A burgonya vetésnél használjunk sórhuzót, hogy ne forgassuk fel ekével az ősszel már megszántott földet.

II. Rét és legelő.

Folytassuk a rétek és legelők boronálását. A vakondtúrásokat egyengessük el. Figyeljünk meg a réteinken a víz járását és készítsünk nyitott V alakú sáncokat. A kihányt földet ne hagyjuk a sánc szélén, hanem hordjuk el az esetleges mélyen fekvő tócsákba.

III. Állattenyésztés.

Az állattenyésztésben egyes vidékeken április a legeltetés kezdetét jelenti. Tanácsos a zöld fűhöz hozzá nem szokott állatot lassan és fokozatosan a legelőre kihajtani. Az erjesztett takarmányon tartott állatok hamarabb megszokják a legelőt, mint a szárazon tartottak. A fiatal állatok erőtakarmány adagját, amint növekednek, fokozzuk.

IV. Kertgazdaság.

A kertben április hó végére melegebb éghajlaton palántázási munkálatokat fejezzük be. Hidegebb vidéken legyünk tekintettel a kései fagyokra. Kísérjük figyelemmel az elvetett petrezselyem, murek, sóska, saláta és

hagyma ágyásokat. Amint a sorok látszanak, kapáljuk meg a sorok között. Igen jól használható erre a célra különböző típusú vonókapa. Palántázásnál a palánta gyökerét gyengén csipjük vissza, a levelekből pedig ne hagyjuk meg csak a középső kettőt. Így biztosabb a fogamzás és gyorsabban fejlődik a fiatal növény.

V. Gyümölcstermesztés.

A tavaszi gyümölcsfa ültetést mielőbb fejezzük be. Amennyiben a rügyfakadás csak 2–3 hét múlva várható, elvégezhetjük még a fák téli töménységű permetezőszerekkel való lemosását. Ezen szereket a „Gazda” februári számában ismertettük. A tavaszi permetezések közül hajtsuk végre az ugynevezett zöldbimbós permetezést. Almafánál, körténél, kajszin és meggyfánál, cseresznye-, ringló- és szilvafánál 1%-os bordói lével, őszibaracknál 2%-ossal. Miután a fák elvirágoztak, de a szirmoknak még csak fele hullott le 1/2%-os bordói lével permetezzünk, kivéve az őszibarackfát.

VI. Szőlészet és borászat.

A szőlő nyitását és metszését a hó elején végezzük be. Még a bujább fejlődésű laposabb helyeken is. A pótlást illetve új szőlők beállítását 500 töig a beszerzett engedélyek alapján hajtsuk végre. Pótlásnál az ültetett oltványt jelöljük meg jó erős karóval, hogy később külön permetezést, harnatgyökerezést könnyebben végezhessük el.

A bor körül a hordók feltöltögetése egyesek átfejtésén kívül egyéb dolog nem akad. Igyekezzünk ebben a hónapban a présházban, szinben és más alkalmi helyen lévő borokat pincébe helyezni.

VII. Vadászat.

A szalonka huzás ország részünkben megkezdődött, vadászata április végéig folytatható. Egész hónapon át vadászhatunk faldakasra, majd a hónap közepétől tuzokkacasra is. Az éneklőmadarak részére helyezzük ki a mesterséges faodukat.

VIII. Gazdakörök.

A gazdakörök munkája ebben a hónapban a gépek kikölesönzéséből, a kései vetőmag beszerzéséből áll. Gazdaköri megbeszéléseket és vitaestélyeket tekintve a mezőgazdasági munkálatokra, csupán vasár- és ünnepnapokon rendezzünk. A gazdakör olvasótermét azonban tartsuk állandóan nyitva.

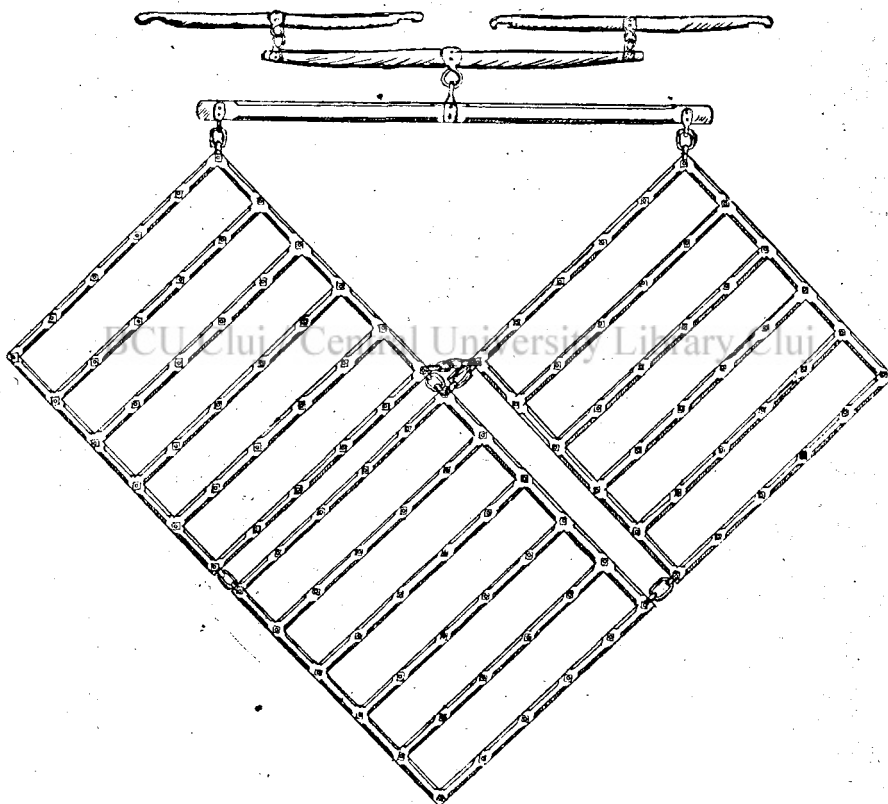

Boronálás-hengerelés.

A boronálásnak és hengerelésnek ugy a talaj előkészítésénél, mint a vetésnél, valamint a vetések ápolásánál óriási a jelentősége, helyes alkalmazásuk valóságos áldás.

A boronát mint vetés előkészítő, szántás porhanyító, magot takaró eszközt, általában használjuk, mint vetésápolót azonban kevésbé. Pedig ha igaz az, hogy a kapálás fél eső, akkor

gesen megkevesebbitett gyomokat. A gazdának meg kell ítélnie, hogy mikor következett be a helyes idő s vetésének közvetlen boronálás utáni rossz kinézése ne riassza vissza, gondoljon mindig arra, hogy ha sorvetőgéppel vetne lóherét őszi gabonájába, hát még jobban megfeketitené vetését, de csak azért, hogy pár nap múlva sokkal szebb, üdőbb és zöldebb legyen.

Házilag elkészíthető könnyű borona.

Minden boronatest 1 m nagyságú. A keretet kőrslázból készítjük. A fogakat 20 cm-re tesszük egymástól. Szállításakor a háromtest a kiakasztható láncokkal szétszedhető.

egész biztosan igaz az is, hogy a boronálás legalább egynegyed eső azon közismert fizikai törvény alapján, hogy a talaj felsőrétegének hajszálesővességét megszünteti és így a talajvíz elpárologását meggátolja, de emellett nem megvetendő a borona gyomirtó hatása sem. Ugy őszi, mint tavaszi szalmásgabona vetéseinknél mindkét célt nagyszerűen elérhetjük a Sack-féle táncolva boronáló vetésboronával. Hogy mikor kell a vetést boronálni, arra szabály, hogy mikor a vetés elég erős, mert akkor tudja leküzdeni a boronálással meggyengített és lénye-

Megjegyzem, hogy a fentnevezett és hosszúfogu Sack-féle boronával többször is meg lehet boronálni a vetéseket, legyenek azok akár őszi, akár tavasziak még felszárnyi magasságban is.

A henger használata már nem olyan általános, mint a boronáé, pedig kitünő eszköz ott, ahol szükséges és viszont gyakran elkerülhető éppen ott, ahol általában használják pl. répa és mák vetésnél, melyeknél teljesen helyettesíti a szokásos porhanyító munkák után adott talajsímitás és a nyomó hengerekkel felszerelt

csoroszlyákkal való vetés, melynél minden egyes csoroszlya nyomát kis hengerke nyomja meg, pótolva ezzel a henger munkáját. Helyettesíti továbbá a Melichár-féle tompított végű nehéz csoroszlyákkal való vetés, melyek a magot a föld színére vetik és a vetőcsövek után alkalmazott két takaróvas szép ormócskát von a sor felé. Saját tapasztalatom szerint semmi vel sem kel ki előbb a vetés és vetés után is hengerezett répa, vagy mák, mint a tompított csoroszlyákkal való vetés, s ráadásul nagyon sok munkát takarítunk meg.

Térjünk azonban vissza a henger helyes használatára? Azt mondják, hogy a henger két élű fegyver, alkalmazását nagyon meg kell fontolni. Cserhádi Sándor kitűnő professzorunk, arra tanított, hogy mikor a henger jól tesz, hát bátran használhatjuk, de amikor a hengerrel csak a rossz talajmunkát akarjuk takarni, akkor hagyjunk békét neki. Ha egy rögs földön pl. a henger összetöri a rögöket, akkor a henger használható, de ha a rög oly kemény, hogy belenyomja a talajba akkor csak **pude-rezünk** a hengereléssel, ami vetésünknek nem-hogy használna, hanem még árt. E tekintetben a gyűrűs henger sokkal jobb szolgálatot tesz, mint a síma s általában a gyűrűs henger sokkal több figyelmet érdemelne, mint amilyenben gazdáink részesítik. (A különböző rögtörő hengerek alkalmazása egész más elbírálás alá esik.) A megfelelő talajon alkalmazott vetés utáni hengereles feltétlenül gyorsítja a kikelést, mert a talajnedvességet felszívja, én a gyűrűs hengert őszi vetéseknél is nagy előszeretettel használom s tavasszal különösen elkésett vetéseknél valóságos mentőeszköznek tartom. Az már aztán megint egy külön szabály, hogy tavasszal a hengert kövesse a borona bizonyos, a gazda által megítélendő, időtartam után, vagyis mikor a vetés kellőképpen megerősödött és megfelelő csapadék után a boronálás eredményes. (Ideális dolog az, mikor a vetésnél magházig tömörítjük a talajt a magház felett pedig porhanyó marad. Szárazság elleni küzdelemre berendezett gazdaságok rendelkeznek is ezen állapotot létrehozó eszközökkel és tulajdonképpen a fent említett tompított végű nehéz csoroszlyákkal való vetés is ezt a célt szolgálja.)

Óriási jelentősége van a hengernek fűmagvak vetésénél, de még ennél is nagyobb felfagyott vetések helyrehozásánál. Felfagyottnak nevezük a vetést mikor lábunk könnyen bele-süpped a kis buza tövecskéik egész ki vannak emelkedve, sokat közülünk könnyen kihuzhatunk. A felfagyás előidézője az éjjeli fagyok és nappali melegek gyakori váltakozása. Ilyenkor nemcsak kell, hanem kötelességünk is hengerezni, mert különben különösen száraz, szeles tavaszon könnyen tönkre mehet egész vetésünk. A vetés megerősödése után természetesen kövesse a vetést a borona.

Állattenyésztők! Sertéshizlalók!

25

**Olcsó!
Kiadós!**

DE-VIT

**D-vitamin
tápszer-takarmánypótló
készítmény**

MEGGYÓGYIT:

étvágytalan disznókat,
lesántult hízókat,
koszos malacokat,
terméketlen teheneket,
baromfiak gyengeségét,
tyukok lágyeltozását,
kecskék nyalakodását,
juhok gyapjurágását,
csirkék tolltépését

és minden csontbetegséget megszüntel,
vagy fellépését megakadályozza.

Díjtalan szaktanács és
utasítás az Ardeal-i propagandairodánál:

AGRICULTURA, CLUJ

Calea M. Foch 39.

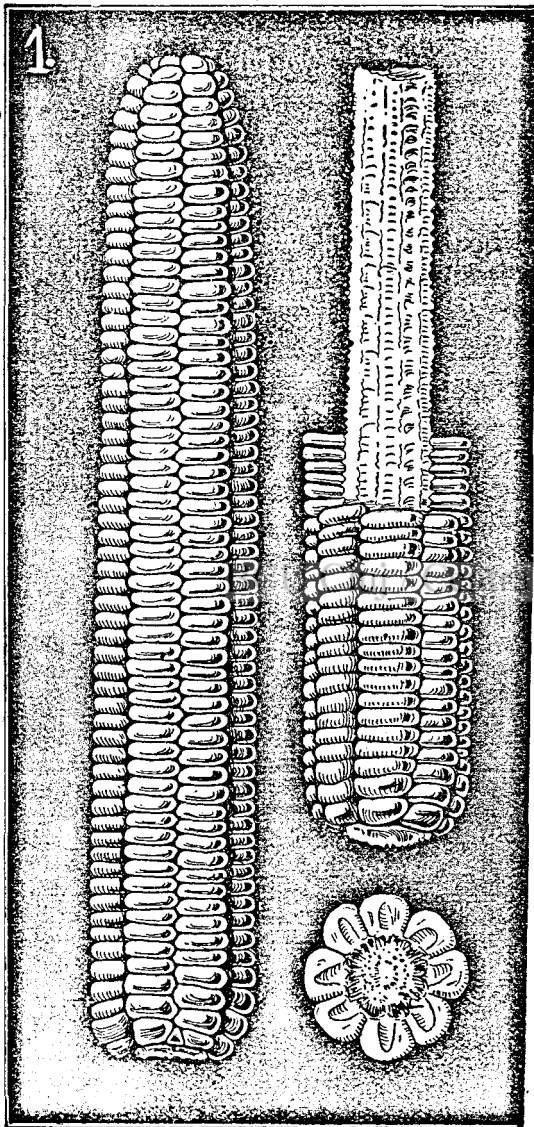
Gyártja:

Moskovits Ipartelepek Rt. Oradea

Tengeri vetés előtt!

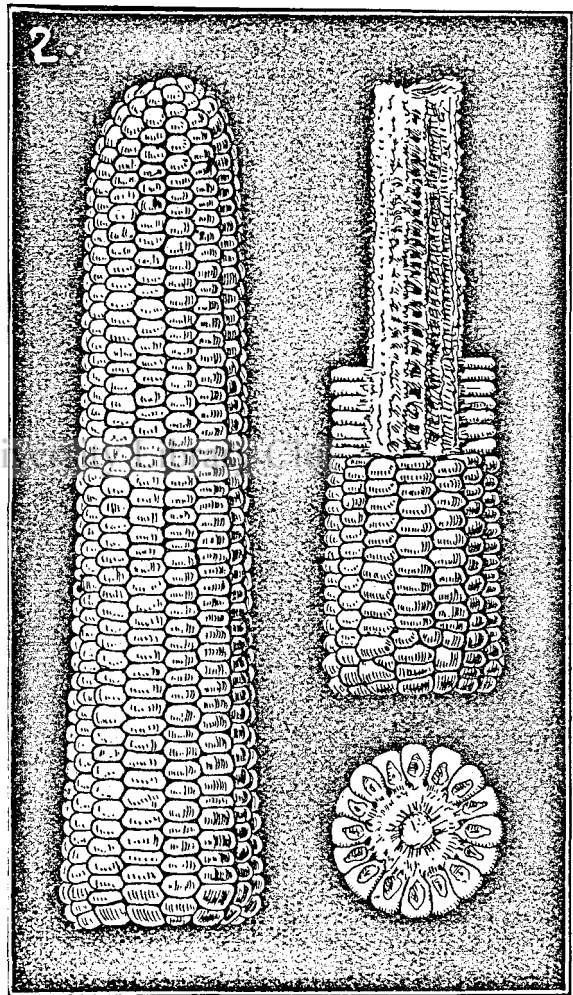
Az idei vetőmag kiállításunk gazdag volt mindenféle vetőmagban, de azért a tengeri jégében született. Nemcsak kül- és belföldi tengeri nemesítőink szerepeltek gazdag anyaggal, hanem egyes gazdáink is egész sorát állították

vászpatolnai“ fehértengeri, a középérésűek közül a „Lapusnyaki“ és „Penssylvaniai“, a késeiiek közül pedig a „Fleischman“ és a kései „Bánkuti lófogu“. Hogy korai vagy kései fajtájú tengerit vessünk, azt talajunk fekvésétől és éghajlati viszonyainktól függ. S ha már a fajtában megállapodhatunk, a megfelelő csőveket kiválogattuk*), lehetőleg csak a cső középső részén termett szemeket használjuk vetőmag-

Cs. Lázár László illia-i gazdaságából a kiállításra eredeti, saját nemesítésű „Lapusnyaki“ kukoricát küldött be. ♪

ki a különböző tengeri fajtáknak, úgy hogy bő alkalma volt bárkinek válogatni a különböző korai, közép és kései érésű, továbbá kemény és puhaszemű fajták között. Véleményünk szerint a korai keményszeműek közül a „Bánkuti korai“ és „Váradi“-féle középérésűek közül a „Portocálé“ váltak ki, a puhaszeműek közül pedig a „Bánkuti korai lófogu“, a „Hatvani“ és „Lo-

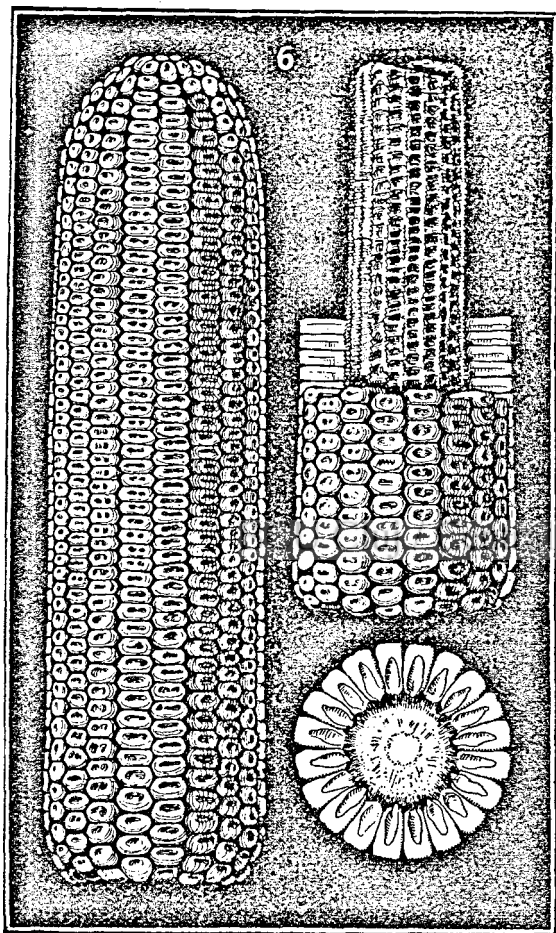

Várady Mihály-féle nemesített transilvaniai kukorica.

nak és győződjünk meg kukoricánk esiraképességéről, nehogy később csalódás érjen. Leggyorsabb esiráztatási mód a következő: 100 szem tengerit egy pohárba teszünk, vizet öntünk rá és így tartjuk 12 óra hosszat. Az így

*) Vetőmagkiválasztás tulajdonképpen már a táblán kezdődik. Szerkesztő.

előkészített tengerit többretü nagyon jól megnedvesített ujságpapirba göngyöljük, visszatesszük pohárba és a poharat szájával lefelé fordítva meleg helyen tartjuk s pár nap múlva az egészséges szemek ki fognak csirázni. A vetést ahogy az idő eléggé felmelegedett, nálunk rendszeren április közepe ez az idő, — kezdjük meg és bármilyen vetési módot alkalmazunk első szabálynak tekintsük, hogy a tengerink

Gróf Teleki Béla jibáui gazdaságában termelt nemesített Bánkuti korai lófogú kukorica.

elég mélyen, 8—10 cm.-re kerüljön a földbe, mert a sekélyen vetett kukorica különösen száraz időben nagyon későre kel ki, míg ellenben a mélyen vetett nyirkos földbe került, gyorsabban csirázik, az időjárás viszontagságait, sem a szárazságot, sem az utófagyokat nem érzi úgy meg, mint a sekélyen vetett. A sor, illetve fészektávolság a fajtától függ, magasabb növésű fajtákat nagyobb, kisebb növésűeket kisebb távolságra vetünk. Sorvetésnél 60—80 négyzetes ültetésnél, 2 tő meghagyásával, 80-tól 100 cm. között változik a távolság. A sorvetést kerüljük. Ma már mikor kintűnő és oleśó

gépek, továbbá a négyzetes ültetés előnyeit, a fogatos erővel való többszöri kapálás révén kihasználhatjuk valóságos öngyilkosság és szegény a tengerit szórva vetni. A tengeri termelés egyéb szabályaira utalunk lapunk novemberi számában Csomoss Jenő gazdasági intéző „Négyzetes tengeri művelése és a termés eredménye” című cikkére. A főbb követelményeket röviden a következőkben foglaljuk össze 10 parancsolatban:

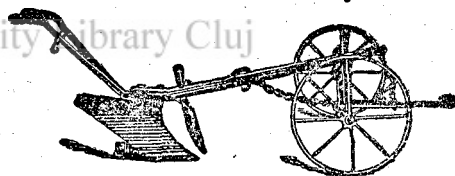
1. Jó erőben lévő föld.
2. Őszi mélyszántás,
3. Tavaszi talajporhanyítás, tárcsával, boronával, extirpátorral.
4. A fajta jól megválasztása.
5. Megfelelő távolságu soros vagy fészkes vetés.
6. Fészkesvetésnél ha talajunk nem elég gazdag, fészkestrágya alkalmazása.
7. Az időjárás viszonyainak megfelelőleg minél korábbi és elég mély vetés.
8. Minél korábban való egyezés.
9. Gyakori gyommentesítő és porhanyító kapálás.
10. Töltögetés mellőzése.

Mgi.

SACK EKÉK

és azok szerelvényei

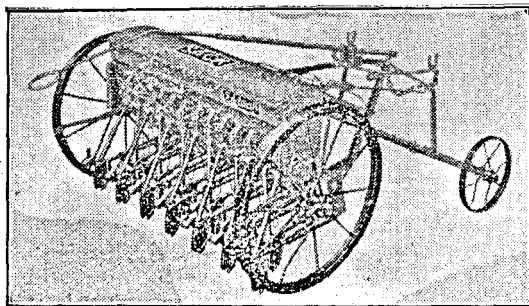
81

SACK Gyomirtó fésű

országszerte kipróbálva és számos elismerő nyilatkozattal.

SACK VETŐGÉPEK

Évtizedes tapasztalatok alapján teljesen acélból készül. Vezetéséhez elegendő egy ember. Pontosan vet. Egyszerű beállítás. A gép pillanatok alatt kiüríthető.

A gondos gyártást és évtizedekig tartó minőséget a **Rud. Sack** név garantálja.

Díjtalan felvilágosítást nyújt: **Klusch János, Cluj**

Sir. Masaryk 21. Telefon 512.

és Sir. Regele Carol II. 106.

Védekezzünk a zab repülőüszög betegsége ellen.

Irta: Seyfried Ferenc gazdamérnök

A zab repülőüszög betegségét sajnos minden gazda ismeri. Évről-évre óriási károkat okoz. A termés egynegyed részét, sokszor felét szokta elpusztítani. A védekezés ez ellen igen egyszerű és olcsó, sajnos kevesen ismerik, ezért az alábbiakban leírjuk a betegséget és a védekezés menetét.

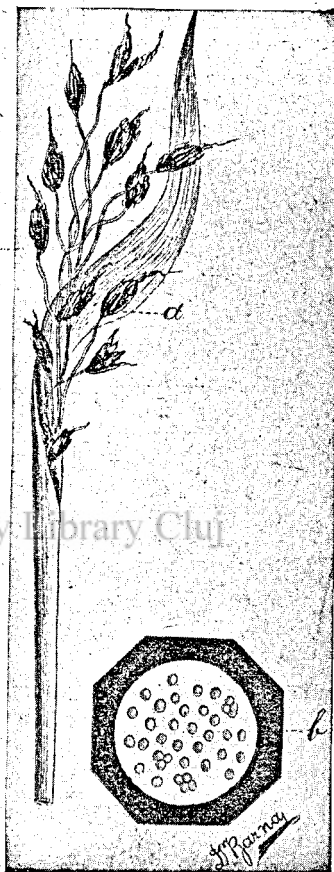
A zab repülőüszög betegségét bughányáskor lehet észre venni. A sok szép pasztellzöld színű zabfej között, sok csuf barnás-fekete porral telített fej jelentkezik. A fekete por, ami a megtámadott buga szeméit teljesen kitölti, a zab repülőüszög gombának (*Ustilago avena*) a szaporodó szerve. Miután a zabvirágok magot kötöttek, a szél széthordja ezt a feketés, barnás port az egészséges szemekre is. A spóra lerakodik a kifejlődött szem és a reáboruló héj közé és ott tartós fonalat (myceliumot) fejleszt ki. Azért tartóssá, mert a következő tavaszig kell kihuzza, amíg a zabot elvetik.

A növények fertőzése a csírán keresztül történik, amikor a zab kidugja a csiráját; a gomba is fejlődésnek indul és behatol a zsenge növény szervezetébe. Miután behatolt, együtt növekedik, míg a buga képződés meg nem indul, amikor szétágazik és megtámadja a fejlődő szemeket és kifejleszti azokban a gomba továbbterjesztő szervét a spórát. Mire a buga megjelenik, már tele van az ismert barnás porral, ezt aztán a szél szétviszi, vagy az eső leveri, hogy csak a szár marad meg a bugából. A tönkretett fejek arányosan csökkentik a termést. Innen ered a holdankénti 2—5 mázsa zab kár, amit a betegség okozni szokott.

A zab repülőüszög ellen legbiztosabban formalinos csávázással védekezhetünk. A nyár folyamán, a „Gazda“ felkérésére, több helyen kísérletet végeztek, így a iernuti róm. kath. gazdasági iskolában, a I. G. Duca-i unitárius téli gazdasági iskolában és a ciumburdi Bethlen református téli gazdasági iskolában. Mindenütt a formalinos csávázást teljes sikerrel alkalmazták.

A csávázásra 1 ezrelékes formalin oldatot használunk és a zabot 15 percig áztatjuk benne. Az áztatás zsákvászonnal bélelt kosárban történik. Az oldatban a zabot állandóan keverjük. Az oldatot a kereskedésben vásárolható formalinból (Margina-Reșița gyártnányu) állítjuk elő, mely 40 százalékos, tehát 1 ezrelékes oldatot úgy készítünk, hogy 100 liter vízbe $\frac{1}{4}$ liter formalint teszünk. $\frac{1}{4}$ liter formalin ára 25 lej, amivel 600 kg. zabot csávázhatunk meg.

Csávázás után a zabot azonnal szárítsuk meg, vagy rögtön vessük el. Nedvesen nem szabad összerakni. A formalin gombaölő hatását úgy magyarázhatjuk meg, hogy a zab héjján keresztül szivárog és a héj és a szem között kifejlődött tartós fonalat elpusztítja.

Pörüszög betegség által megtámadott Zab. — Alul a fekete keretbe a betegséget terjesztő spórák láthatók 400-szorosan nagyítva.

A rézgálic csávázás például teljesen hatástalan, mert átszivárgás közben megsűrődik és a gombaölő méreg kívül marad. Ugyesint hatástalanok az összes porcsávázó szerek a zab repülőüszög ellen.

A zab csávázása igen kifizetődik, mert mázsánként csak 4 lejbe kerül és sok esetben 2—3 mázsa többtermést eredményez.

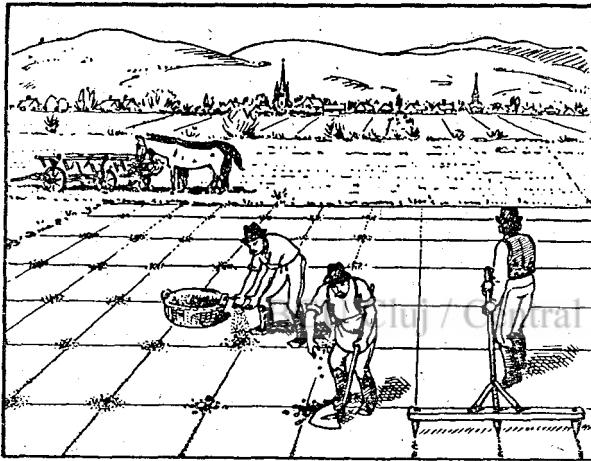
Ezuton is felkérjük mindazon gazdákat, akik a formalinos csávázást kipróbálják, hogy az eredményről szíveskedjenek egy levelező-lapon annak idején tudatni.

A négyzetes kukorica vetése.

A „Gazda“ november havi számában Csomós Jenő ismertette a négyzetes kukorica termesztésnek előnyeit. Most képeken mutatjuk be annak vetését.

A kukoricát akkor vetjük, amikor a föld 10—12 C°-ra melegedett fel. Ezt akár hőmérővel is ellenőrizhetjük, vagy megfigyeljük a kökény virágzását, ami akkor történik, amikor a talaj a jelzett hőfokot elérte. Korábban elvetve a mag csak megzápul a földben. Vetés előtt a földet mélyenjáró boronával megjárátjuk, majd az alábbi két módozat valamelyike szerint elvetjük a magot.

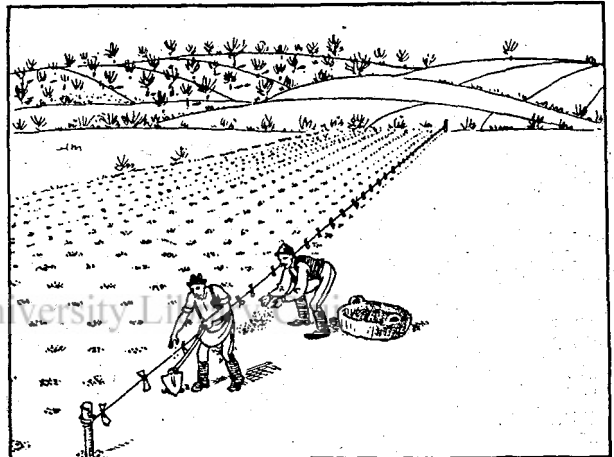
A négyzetes kukorica vetése egyik módozat szerint *sórhúzó* után történik. A képen látható sórhúzót bárki házilag is elkészítheti fából. Egy nagy 2 méter széles gereblyéhez hasonló, amibe korai tengerifajta vetésénél

Négyzetes kukorica vetés sórhúzó után. Elöl jár a sórhúzó, utána a vető ember, majd amelyik a fészekbe a portrágyát teszi.

80—85 cm. távolságra helyezük a 20—25 cm. hosszú fafogakat, későbben érő lófogu tengerinél 90, sőt 100 cm.-re is. Ezzel a vonalzóval megjárjuk a földjeinket hosszába, később keresztbe. Az első vonalat tanácsos mindig nyilegyenesnek venni, amit spárgával (dróttal) vagy kitüzéssel érünk el. Vonalozás után a földünk hasonló a kockás számtan irkalaphoz. Vetésnél egy kapát veszünk a kezünkbe és egy kötényt kötünk, amibe a kukorica vetőmagot tesszük. Minden vonal találkozásnál kapával egy bemélyedést csinálunk, majd a kapa hátlapjával a földet lenyomjuk jó tömöltre, ezután a kötényből 4—5 szem kukoricamagot hintünk a lyukba és betakarjuk. Vetés után következik a fészekbe való trágyázás portrágyával. Minden vetés helyére egy jó teli marokkal tesszük. Amennyiben teljesen érett portrágyával rendelkezünk, úgy készíthetjük előbb a gödröt, majd ebbe portrágyát helyezünk egy kiesi földdel összekeverjük és ebbe helyezzük a magot, később kapával behuzzuk a földet.

A második módszer szerint a vetés *jelző zsinor* után történik. Kisgazdaságban tanácsos 2 drb. 50 m. hosszú zsinort készíteni. Rendes fűrészpárga erősségű zsinorra minden 80, illetve 90 cm-re jelzőrongyot teszünk. Majd a két végére cöveket kötünk. Ugyanezt drótból is készíthetjük, amikor a huzalra kis dió nagyságu fa golyókat huzunk. Vetésnél a tábla szélén kihuzzuk a két 50 m.-es zsinort párhuzamosan egymástól 80, illetve 90 cm. távol. Majd két vetőember megindul kapával, egyik zsinoron egymással szembe. A zsinor közepén találkoznak és átmenek a másik zsinorra, de itt háttal távolodnak egymástól,

Négyzetes kukorica vetés zsinór után. A képen az egyszerűség kedvéért csak egy zsinórt rajzoltunk és egy vetőembert.

amíg a föld szélére nem érnek, amikor is a két zsinort újabb 80—90 cm.-el helyezik előre. A vetőemberek után jönnek azok, akik a kosárból trágyát tesznek a fészekbe. Ennek a vetésnek előnye, hogy megtakarítunk két embert aki a zsinort huzza ki.

A munkát természetesen fel is oszthatjuk mindkét vetésnél. Egy ember pl. mindig csak a fészkeket készíti kapával, vagy ásóval, ezután érett trágya esetén a trágyát helyezzük a fészekbe, majd egy másik ember a vetőmagot s később egy negyedik földet huzará. Amennyiben a trágya nem teljesen érett, a fészek fölé tesszük úgy, hogy a magtól legalább 1—2 cm. föld válassa el.

A négyzetben vetett kukorica egyenletesebben és gyorsabban kel, könnyebb a megmunkálása és a reáfordított gondosságunkat 20—30 q-ás eredménnyel hálálja meg. Tehát a mai átlag eredményünknek 2—3-szorosával. Ajánljuk, hogy mindenki csak egyszer kísérletezzon vele, mert soha sem hagyja el.

ÁLLAT- TENYÉSZTÉS TAKARMA- NYOZÁS

Az elvetelés és különféle alakjai.

Irta: Szeghő Dénes.

Elvetelés alatt szorosabb értelemben a vemhességnek a megrövidülését (megeskonkulasát) értjük. A vemhesség eme zavara bekövetkezhetik az ébrény életének első heteiben anélkül, hogy ez, mint elvetelés észrevehető lenne. Ilyenkor a tenyésztők legtöbbször a fogamzás kimaradását állapítják meg, holott ezt az éber szemű megfigyelő előtt már az a körülmény is kizárja, hogy a legutolsó párosítástól számított 3, 6, 9-ik héten az újabb ivarzás jelei nem mutatkoztak, tehát előzőleg okvetlenül fogamzásnak kellett történnie és tenyészállatunk az ébrényt észrevétlenül elvetette. Az ilyen korai elvetelés az első 6 hétben annyival könnyebben maradhat észrevétlenül, mert a magzatburok kifejlődése és a méh falán való megtapadása a vemhességnek csak a 6—12 hetében történik. Az ily korai elvetelés leginkább olyankor következik be, amikor a megelőző ellésnél visszamaradt apró magzatburok-részecskéék a méh falán beszűremkedést, vagy hurokos elváltozást indítottak meg, miáltal az, alkalmatlanná válik a külső magzatburok megtapadására, — de okozhatják a korai elvetélést baktériumok is, amelyek vagy egy megelőző elvetelésből maradtak vissza a méhben, vagy éppen a párosodáskor jutottak be. Ezzel nem azt akarom állítani, hogy minden fertőző elvetelésnek oka a méh nyálkahártyájának a befertőzésében keresendő és ez csak a fent vázolt módon történhetik, mert éppen ellenkezőleg, a legtöbb fertőzés a vemhesség tartama alatt a tápasatornán keresztül történik.

A korai elvetelések aránylag a leggyakoribbak kancáknál, mit abból állapíthatunk meg, hogy azok utólagos fedeztetése nagyon sokszor az első fedeztetés után 6—12 hét múlva történik, tehát közbevetőleg néhány ivarzási időszak (periódus) kimaradt, ami a fennállott vemhesség, illetve az észrevétlenül maradt elvetelés mellett szól. Körülbelül 25—50 százalékra a kancáknak ebbe az osztályba sorozható annyival is inkább, mert a szülőútak nem minden kancánál tisztulnak meg az ellés utáni 9-ik napra, amikor az első fedeztetés történik, már pedig a túlkorai fogamzásnak is elvetelés a következménye.

Teheneknél a kancákéhoz hasonló túlkorai elvetelés sokkal ritkább már azért is,

mert a tehénnek első ivarzása az ellés után csak 3—8 hétre jelentkezik és nem egyszerű méhlepénye van, mint a kancának, hanem számos méhgombja, amelyekből, ha 1—2 hiányzik is, a fogamzást nem gátolja és elvetélést sem okoz.

A látható (felismerhető) elvetelés a vemhesség 2—3 hónapja után kerülhet megfigyelés alá. Kancáknál legtöbbször az 5 vagy 6 hónap végén következik be a baktériummentes elvetelés, míg a 8-ik hónap végén vagy még később jelentkező elvetelés rendszerint baktériumos eredetű. Hasonló a helyzet a tehénknél, azzal a különbséggel, hogy ezeknél az elvetelés a 6-ik, illetve a 9-ik hónap elején következik be. Vemhes kocák a 10—14-ik héten szoktak elvetélni.

Jóllehet a baktériumos eredetű elvetelések száma elég gyakori és míg kancáknál az összes esetek 20—50 százaléka, tehénknél 70—80 százalékra lehet tenni, nem szabad minden elvetélést baktériumos eredetűnek tekinteni, ellenben minden esetben szakszerű vizsgálattal meg kell állapítani, hogy tényleg egyszerű és szórványos vagy baktériumos eredetű elvetelésről van szó. Ehhez képest tehát megkülönböztetünk: A) szórványos, nem baktériumos eredetű elvetélést és B) kórokozók behatására keletkezett baktériumos elvetélést. Ezeket lapunk következő számában ismertetjük.

Fajtisza,
fajazonos, szavatolt csiraképeségű

eredeti erfurti, hollandiai és dániai

Főzelék
Zöldség
Virág
Fű és
nemesített
takarmány
és répa

MAGVAK

„TRIFOLINO”

magtermelés és magkereskedés

Cluj, Piaşa Mihai Viteazul 38. szám.

Legkisebb rendelést is azonnal postázunk.
Arjegyzők ingyen.

Hárítsuk el a téli takarmánygondokat csöves csalamádé termesztésével.

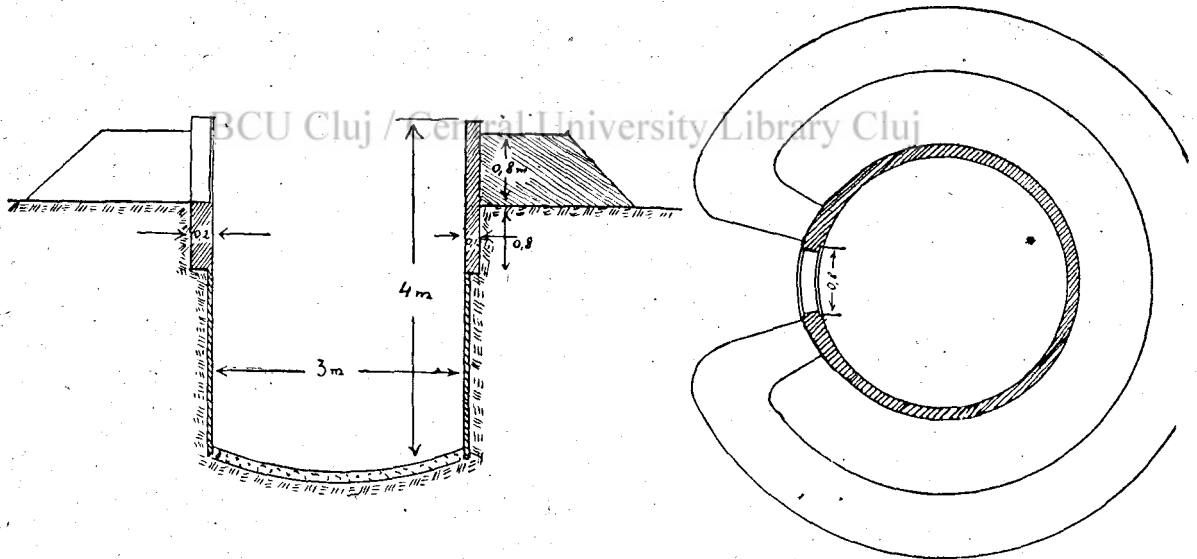
Készítsünk olcsó takarmányerjesztő vermet.

A zöld takarmány szárítása mindig nagy gondot okozott a gazdáknak. Az időjárás igen sokszor tönkre tette a készülő szénát. Egyes tápdús és nagytömeget adó takarmány eltevése — mint amilyen a csalamádé — nem is gondolhattak.

Most a zöld takarmány hideg erjesztése megoldotta igen könnyen és kényelmesen a nagy nedvesség tartalommal bíró takarmányok hosszab ideig — egy esetleg két évig — történő eltevését. Az erjesztés alatt a takarmányban lévő tápanyagok feltárolódnak, azok könnyebb emészthetőségűvé válnak. Egyes keményebb, koros takarmányok — mint amilyen a viaszos érésben lévő kukorica — megpuhulnak és az állatok szívesen fogyasztják.

földet és kézikapával utána igazítjuk. A kukorica szálat a sorokon 20—25 cm. sűrűn hagyjuk meg. Az aratást akkor eszközöljük, amikor a kukorica cső viaszos érésben van.

Az erjesztéshez szükségünk van erjesztő veremre, vagy kamarára. Az erjesztőverem készítésénél tekintetbe vesszük az állatállományt. Egy 500 kg.-os számosállatra 20—30 kg. erjesztett csöves csalamádét számítnak naponta általában 25 kg.-ot. Egy állat téli takarmányozása 200 napot véve tekintetben 5000 kg., azaz 50 q. erjesztett takarmányt igényel. Egy köbméter erjesztett anyag súlya 750 kg. tehát kb. 7 köbméter erjesztő térfoglalatról kell gondoskodni számos-állatonként. Az építkezés alapterületét úgy választjuk meg, hogy naponta 7 cm. réteget

Kisgazdaságba való takarmány erjesztő verem. Miután kijelöltük a verem helyét, kiássuk a káva falvastagságát 80 cm. mélyen, ebbe betont öntünk, majd kiássuk a közepéből is a földet 3 cm. mélyen. Ezután a földet cementvakolattal látjuk el, majd lesimitjük. A verem fenekét 20 cm. agyagból döngöljük.

Az erjesztőverem távlati rajza e rovat fejlécén jobboldalt látható.

A téli zöldtakarmány olcsóbbá teszi az állatok kiteleltetését. Egy kat. holdon például csöves csalamádéból 200—250 q zöld tömeg terem meg, amin négy darab számos állatot telettethetünk ki. A csöves csalamádé termesztése pedig igen egyszerű és olcsó. Holdanként 30—35 kg. magot vetünk 60—75 cm. sortávra.

A kukorica mag fajtája legyen jól bokrosodó, olyan amely hőven hoz u. n. fattyú hajtásokat. A vetést kikelés után 7 napra megboronáljuk. Ez egy kapálással felér. Majd a sorok között kétszer lókapával felporhanyítjuk a

etessünk fel az erjesztett takarmányból. Ellenkező esetben a takarmány felső rétege meg-savanyodik.

A földbe ástott erjesztőverem készítésénél az istállóhoz közel, talajviz mentes helyet választunk ki. Vegyünk példának egy 30 holdas kisgazdát, aki 10—12 számos-állattal rendelkezik. A 10—12 drb. állat kiteleltetéséhez 500—600 q erjesztett takarmány elegendő, ami 60—75 köbméteres erjesztő verembe döngölhető be.

Az erjesztőverem kör alakú és átmérőjét 3 m-re vesszük ami kb. 9 m² alapterületnek felel

meg. Az erjesztőverem mélysége 4 m., amiből 3 m. esik a föld alá, 1 m. a föld feletti káva. Miután az erjesztőverem helyét kiválasztottuk a közepébe beütünk egy karót és megjelöljük a káva helyét. Ezután kiássuk a káva vastagságát kb. egy téglá szélességben 80 cm. mélységre a fagyhatárig. A kör alakú sánc falát símára munkáljuk el, mert betont öntünk belé. A betonfalat a föld felett egy méterre még folytatjuk minden 25 cm.-re 7 mm.-es vaserosítást helyezünk el. Elöl a takarmány kivevése céljából 50—60 cm. széles nyílást hagyunk 80—100 cm. magasan, belülről bevágást hagyunk a deszkák részére. Miután a kávat betonból elkészítettük, megkezdjük a föld kiásását 3 m. mélyséig. A káva a föld alatt 80 cm. fagyhatárig tart. Ettől a mélységtől lejjebb az erjesztőverem oldalát 1:7 arányú cementvakolattal borítjuk. A vakolatot a pusztá földre verjük 2—3 cm. vastagságban. Végül az egész belső részt 1:3 arányú cm. vastag kövér cementvakolattal burkoljuk. A felületet vassimitóval fényesre csiszoljuk, hogy a nedvesség ne szivárogjon el és a levegő ne hatolhasson be. A gö-

dör alját költség kimézés céljából 20 cm. vastag agyagrétegből készítjük, bár jobb ezt is betonból készíteni. A vakolat 2—3 éves tapasztalat szerint tul laza talajok kivételével jól megáll a pusztá földön. Nem répedezik meg és a levegő ellen jól szigetel. Lazább szerkezetű talajon a betonréteget kutyűrű vastagságúra készítjük és deszka zsaluzásra csömöszöljük. A fenn méretezett veremből a jelzett gazdaságnak kettőt kell elkészíteni, így jön ki a 60—74 köbméter erjesztő-verem ür. Az erjesztőverem árát mindig a helyi körülmények szabják meg. A verem kávját például készíthetjük egy sor élére rakott téglából is. A vas erősítéseket pedig a föld felett minden téglasorban belehelyezzük. A téglát cementhabarcsba rakjuk, majd kívül-belül cementvakolattal látjuk el. A cement azonban nálunk csak jól szigetelve tart ki a téglán.

A fenti takarmányerjesztőverem olcsó és gyorsan jövedelmezi a befektetett tőkét, a könnyeb munka és a táperőben gazdag takarmány által. Az erjesztővermet nyáron is felhasználhatjuk zabosbükknöy és más takarmányok raktározására.

Nézzünk be istállóinkba!

„Az én házam az én váram“. Vajjon szerencsétlen állataink elmondhatnák lakóházaikról, hogy az várak is? Egész biztosan nem! Már pedig jó istálló nélkül nincs jó esontozat és jócsontozat nélkül nincs teljes hozam sem munkában, sem termékekben. Nem is beszélve arról, hogy növendékállat nevelés a mai istállózás mellett alig képzelhető el.

Ne beszéljünk arról, amit jól csinálunk, azt ugyanis mindenki igen jól tudja. Lássuk meg azt és segítsünk azon amit rosszul csinálunk. Ahoz, hogy rendes legyen az istálló és trágyatelepünk, trágyalékutunk, nem kell sem pénz (ami általános kifogás arra, hogy miért nincs valamink rendesen), sem szövetkezet, sem gazdakör, sem túl sok tudomány, csak egy kis jóakarát, ami saját és mindnyájunk gyarapodására válik.

Két községben tartozkodtam a tél folyamán gazdasági tanfolyamot tartani: egyikben egyáltalán nem tartották növendék állatot, a másikban nagyszerű anyagból épített istállóban, jó gazdák tartottak szomorúan sötét kiesi istállóban jobb sorsra érdemes állatokat. Nem szükséges az állatoknak palotát építeni, habár a mai emeletes malacoztató és különleges zárú istállórendszerek korában ilyenekről is beszélhetünk, — csak azt az anyagot, amit istállóépítésre használunk fel, alkalmazzuk célszerűen.

Fentnevezett községek egyikében példás rendet, tisztaságot, egészséges lakásokat ta-

láltam. Az istállók a legjobb anyagból készültek, de túl alacsonyak, rövidek, sötétek és zártlevegőjűek voltak. Emiatt a község egész állatállományán észlelhetők voltak a rossz istállózás szembetűnő jelei: *rosszul fejlett csontozat, ponty hát, aláállított állások, teljes vitaminhiány.*

Hogy abba a cserfába 25x40 cm.-es vagy 70x100 cm.-es ablakot vágok, az annak az anyagnak mindegy. Nem mindegy ellenben nekem gazdának, aki nem vágyom angolkóros állatokra!

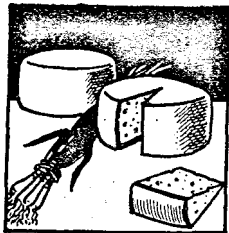
Hogy a jászlat 50 cm.-re építsem a földtől, vagy 25 cm.-re az kiadás szempontjából mindegy, tehát mért ne csináljam a 25-öst, ami jobb, mert az állat legelésre született. S hogy a trágyánkat naponta kivisszük kockába és amint felmelegedett letapossuk, az már igazán nem gond, és egy harmadát a tápanyagoknak megspóroltuk ennek a kis gondosságnak ellenértéke képen. És hogy egy petroleumos hordót a trágyatelep mellé teszünk trágyalékutnak, az még csak munkatöbblet sem s a meggyűjtött tápanyagokon kívül az az előnyöm is van, hogy az udvarom nem mindig bűzlik a rágyalétól.

Tehát anyagi erőink szabta mérték szerint adjuk meg szerencsétlen állatainknak azokat az életfeltételeket, amelyek alkalmassá teszik azokat, hogy teljesítőképességüket a legnagyobb mértékben hasznunkra fordíthassuk.

Nagy Miklós.

Házisajt készítése.

Irta: Molnár Ferenc.

Kifejezett sajt jelleggel bíró sajtoknak az elkészítése egyszerű viszonyok mellett nehéz mert hiányzik a kellő felszerelés és főleg a szaktudás. Azonban egyszerűbb sajtot otthon is készíthetünk szerény viszonyok mellett, szerény eszközökkel. Egy ilyen egyszerű sajt, az ugynevezett „házi sajt”-nak az elkészítését ismertetjük.

Ezen sajt készítéséhez elégséges úgy kb. 10 liter tej, melyből cca 1 kg-os 14 cm. széles és 5 cm. magas sajtot nyerhetünk.

A sajtot készíthetjük teljes tehéntejből, felerész teljes és felerész sovány tejből, vagy teljesen sovány tejből. A teljes tejből készült sajt azonban mindig jobb ízű, mint a sovány tejből készült. Tehéntejen kívül még juhtejéből is készíthetünk, azonban ilyenkor jobb, ha a tejet részben fölözzük, mert a tulzsiros tejből sem kapunk jó sajtot. Legegyszerűbben úgy fölözhetünk, hogy hűvös helyen áll a tej reggelig s reggel lekanalazzuk a tejfölt és a lefölözött tejet a reggeli friss tejjel összekeverjük.

A sajt készítéshez szükséges: 1. két edény egy nagyobb a víz részére és egy kisebb a tej számára, 2. hőmérő a tej hőfokának ellenőrzésére, 3. oltó, 4. aprítóeszközök az alvadék felvágására és törésére, mint a fakés és habverő, 5. sajtruha, 6. sajtfurma, mely lehet kerek vagy négyszögletes tetszés szerint, amilyen alakú sajtot akarunk készíteni. Anyaga lehet ónozott plé vagy fa. Átmérője 15 cm. magassága 5 cm.

A tejet a beoltáshoz előmelegítjük a kívánt beoltási hőfokra, ha azonban a tejet tögymelegen kaphatjuk úgy nem melegítjük fel, hanem úgy tögymelegen oltjuk. A tejet felmelegítjük 36°-ra, ha teljes tejet használunk, soványtejnél csak 26°-ra melegítjük fel. A felmelegítés úgy történik, hogy a nagyobbik edényben a vizet 2 fokkal magasabbra melegítjük, mint a beoltási hőfok, ebbe az edénybe tesszük azután a tejesedényt és addig keverjük a tejet, míg a beoltási hőfokot eléri. Ekkor 1—1.5 cm³ oltót teszünk a tejbe, melyet egy borospohárnyi melegvizben felhígítva öntünk a tejbe és jól elkeverünk, azután lefedjük és állni hagyjuk, míg megszárad, 30—35 percig.

A tej akkor alvadt meg, ha az ujjunkat beletéve megörbítve kivesszük és az ujjunkra nem tapad az alvadék, hanem simán

elválik, ekkor a tetejét levéve az oldalán lecsusztatjuk és állni hagyjuk úgy 5 percig. 5 perc elteltével a fakéssel másfél ujjnyi széles szeletekre vágjuk egész a fazék fenekéig hosszanti és keresztmetszetben, majd ismét párpercenyi szünetet hagyunk és akkor a habverővel borsónagyságúra törjük az alvadékat.

Miután az alvadékat kellően felapróztuk 10 percig ülepedni hagyjuk. 10 perc elteltével a savót lemerjük és a sajtruhával lefedett formába helyezzük. A formába tett alvadékon a kendőt elsimitjük és így hagyjuk 18 percig, majd utána nehezeket teszünk rá, vi-gyázva, hogy ferdén ne préselődjék.

A préselés általában 12—14 óra hosszat tart, mely idő alatt többször cseréljük a sajtruhat, a sajtot minden cserélésnél megfordítjuk. Eleinte sűrűbben, később mind ritkábban. Préselés után a sajtot sósfürdőbe tesszük. 20 liter vízben feloldunk 5 kg. sót és ebben a sós oldatban hagyjuk 2—3 napig, napjában késszer megforgatva.

Érlelés végett 15°-os helyiségbe helyezzük és naponként forgatjuk, száraz kendővel törölgetjük.

A házisajt pince hőmérséklete szerint 4—10 hét alatt érik meg.

A MEZŐGAZDASÁGI TÖRVÉNY PARLAMENTI VITÁJA.

Ismeretes, hogy a kormány törvényjavaslatot nyújtott be a mezőgazdaság megszerzéséről. Az E. G. E. a kérdés nagy jelentőségére való tekintettel alapos tanulmányozás tárgyává tette a javaslatot és szakszerű véleményezését megküldte az illetékes tényezőknél. Ennek alapján a szenátusban Gyárfás Elemér dr. hatalmas beszéd keretében mutatott rá a tervezet komoly fogyatékosaira és hibáira, míg a képviselőházban Gál Miklós dr. képviselő fejtette ki a gazdatársadalom álláspontját. A mezőgazdálkodás fejlődését nem törvényekkel, hanem a haladás egészséges előfeltételeinek a megteremtésével lehet elérni. Más részről viszont a kormány elgondolás minden egyes szakasza súlyos büntetési lehetőségeket tartalmaz, amelynek a gyakorlati életben való keresztülvitele szinte a lehetetlenséggel határos. Az E. G. E. a maga részéről megtette a szükséges lépéseket. Abban az érvelésben, ha a törvény szentesítve lesz, a gazdatársadalmat részletesen tájékoztatni fogjuk.

Tavaszi gyümölcsfa védelem.

A gyümölcsfa védelem tulajdonképen már télen kezdődik a téli permetezéssel. A téli permetezéskor u. i. az összes fán telelő állati és növényi kártevőket együtt találjuk és a lemosás-szerűen alkalmazott permetezéssel elpusztítjuk.

A tavaszi permetezés tulajdonképen folytatása a téli növényvédelmi munkának. A tavaszi permetezésről szükséges tudnivalókat az alábbiakban ismertetjük:

A tavaszi permetezések.

A tavaszi permetezések közül az u. n. *zöldbimbós permetezést* a télihez hasonlóan mosás-szerűen végezzük. A többi permetezésnél azonban teljesen finoman elporlasztott cseppekben

Az almát rügyfakadáskor 1%-os bordói lével permetezzük.

szabad a permetlének a levelekre jutnia. Ezekhez tehát feltétlenül jó *szórófejet* használunk. Nemesak takarékoságból, hanem a tökéletes permetezés céljából is olyan modern gépet használunk, amelyik állandó nyomás mellett permetez. A régi fajtájú gépeknél minden töltéskor kellett a levegőt préselni, míg az új típusú permetező gépekbe elég ha reggel bepumpáljuk a szükséges atmoszférának megfelelő levegőt, esztig megtartja a nyomást, akár hányszor is töltjük a gépet. A tavaszi permetezés aszerint változik, hogy milyen gyümölcsöt kezelünk.

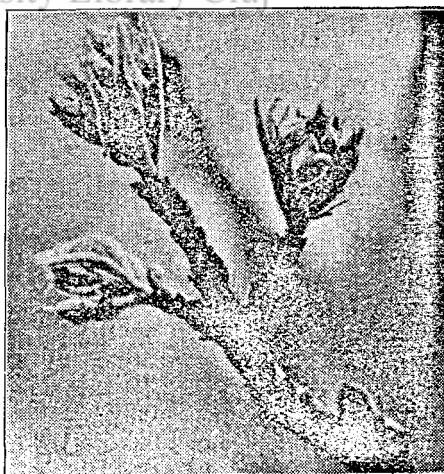
Az alma és körte tavaszi permetezései.

Rügyfakadáskor, a *zöldbimbós* permetezés 1%-os bordói lével végzendő.

Bimbófesléskor: az almánál a pirosbimbós a körténél pedig a fehérbimbós permetezéshez 1/2-os bordói levet használunk.

Virágzáskor: amikor a szirmok nagy része már lehullott, 1/2-os bordói lével permetezünk, amelyhez mészarzenátot keverünk.

Virágzás után, amikor már zöld részei vannak a fának, a levelek hajtani kezdenek, megismételjük a félszázalékos bordói lével való permetezést és 100 liter permetező léhez 30 deka Darsint is keverünk, mely arzén tartalmú gynomorméreg. A bordói lé a gomba kártevőket pusztítja, a Darsin pedig az összes rágó kártevőket.

Körtefát a rügyek fakadásakor 1%-os bordói lével permetezzük.

Amennyiben a *lisztharmat* fellépését állapítanak meg, az esetben félszázalékos Amonillal is permetezünk. Az Amonil kéntartalmú gombaölő szer és minden gyümölcsfán, rózsán, egresen fellépő lisztharmatnak egyedüli orvosszere kéntartalmánál fogva.

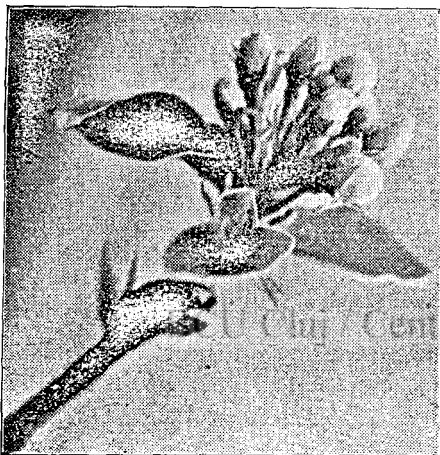
Levéltetvek, pajzs és vértetű fellépése esetén 0.40—0.70%-os nikotin tartalmú Toxilinnal permetezünk. A Toxilint egész nyáron használhatjuk mindenütt, ahol a tetvek, mint szívókártevők fellépnek.

Az őszibarack tavaszi permetezése.

Az őszibaracknak nem adunk tulajdonképeni tavaszi permetezést, hanem a téli permetezést hagyjuk el annyira, hogy azt a rügyfakadás előtt végezzük. Ekkor 2% os bordói lével használunk.

A kajszi és meggyfa tavaszi permetezése.

A még fel nem nyílt bimbókat tehát amikor a kajszi bimbói még pirosak, a meggyé pedig fehérek 1%-os bordói lével permetezzük. Ha kajszifákat a levélikasztó gomba bántaná, akkor az elvirágzás után 10 nappal mégegyszer permetezzük 1/2-os bordói lével.

Ha a körte virágja fehérbimbós, úgy 1/2%-os bordói lével permetezzük.

Amennyiben a monília fellépését tapasztalunk 1/2-os Amonillal permetezzük. A monília nemcsak a gyümölcsök rothadását idézi elő, hanem a fákat is megtámadja különösen a csontfárokat és egész nagy ágrészeket gutaütésszerűen tesz fönkre.

A szilva, a cseresznye és ringlófák tavaszi permetezése.

Rügyfakadáskor 1%-os bordói lével permetezzük meg, majd elvirágzás után 1/2%-os bordói lével permetezzük, és ezt követőleg 10—14 nap múlva ismét 1/2%-os bordói lével. A bordói lé helyett Amonilt vagy nyári hígítású mézkenőfőzetet is használhatunk.

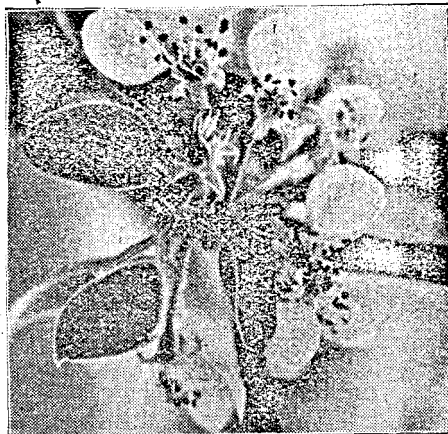
Miként az alma és körtefánál a csontfáronál is elvirágzás után a lomb kifejlődésekor, Darsint is keverünk a permetező léhez 100 liter permetező anyagra 30 deka Darsint számítva. A Darsin mint fenntebb is közöltük arzén tartalmú gyomorméreg és az összes rágó kártevőket elpusztítja.

Diófa tavaszi permetezése.

A diófát elvirágzás után 1/2-os bordói lével permetezzük meg, majd utána két hét múlva 1%-os bordói lével permetezzük és ezután ismét két hét múlva ugyancsak 1%-os bordói lével.

A nem termő gyümölcsfák permetezése.

A felsoroltakból csak annyiban tér el, hogy az almát és a körtét csak az első két permetezésben nem részesítjük. A többi azonban annyiszor és ugyanugy kell adni, ahogy azt fenntebb felsoroltuk.

Körtét szíromhulláskor 1/2%-os bordói lével permetezzük.

A ribiszke tavaszi permetezése.

A ribizkét először az elvirágzás előtt permetezzük 1%-os bordói lével, az elvirágzás után újból azzal permetezzük.

Az egres permetezése.

Az egresnek a legnagyobb ellensége a lisztharmat. Könnyen védekezhetünk e betegség ellen, ha télen 2%-os Amonillal permetezzük. Ha mégis fellépne a vegetáció tartalma alatt a baj 1/2%-os Amonil oldattal megismételjük a permetezést.

Egyébként minden a gyümölcsfa védelemmel kapcsolatos kérdésben díjtalanul nyújt felvilágosítást az E. G. E. gyümölcészeti szakosztálya Cluj, Str. Andrei Mureșan 10, csupán arra kéri a szakosztály az érdeklődőket, hogy az adott eseteket, amelyekben felvilágosítást kérnek pontosan megjelölni sziveskedjenek.

**MEZŐGAZDASÁGI BANK ÉS
TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.
CLUJ, CALEA REGELE FERDINAND**

FIÓKÜZLET:

Dej, Jibou, Beclean, Zălau, Cehul-Silvaniei

Szivaros bogár és rügyfűró bogár.

A szivaros bogár (*Rhynchites betuleti* L.) nevét onnan kapta, hogy a szőlő- és körtefák levelét összesodorja, valóságos „szivart” készít belőle.

A szivaros bogár tavasszal jelenik meg. Ha az idő korán felmelegszik, akkor előbb, ha későn tavaszodik, akkor ő is későbbben jelentkezik. Rajzása után hozzáfog a szivarok elkészítéséhez, vagyis a szaporításhoz, mert a szivarok készítése a szaporításával függ össze. A bogár ugyanis azért sodorja össze a leveleket, mert ezekben helyezi el a petéit. Egy-egy szivarban 4–16 drb. petét találhatunk. A petékből kikelő apró lárvák a levél anyagából táplálkoznak és rohamosan nőnek. Az összesodort levelek nyelét a bogár félig átrágja és a „szivarok” elhervadnak. Ezt azért cselekszi a bogár, mert lárvái a fonyadt levelet szeretik és így könnyebben tudja a leveleket sodorni. A körtefán már messziről sötétednek a lógó „szivarok”, míg a szőlőtőkén tovább maradnak zölden, később vörös-barnák lesznek.

Ha a lárva elérte fejlődésének tetőfokát, akkor bábozódni a földre hullott, összesodort levelekben szokott. A szőlőtőkén csak egy levelet sodor össze, míg a körtefán a hajtás hegyén levő összes leveleket. A bogár még ősszel kikel, de sokszor a „szivarban” marad tavaszig. Ha előjön ősszel, akkor a levelekből táplálkozik, de nem sodorja ilyenkor azokat, hanem csak tavasszal, mikor a szaporítás ideje elérkezik. A bogár maga zöld, zöldeskék, vagy egészen kékszinű, babszem nagyságú, feje megnyult ormányban végződik.

A kártétele csak abban az esetben jelentékeny, ha a szőlőt olyankor támadja meg, mikor a levelek még kicsinyek, mert ilyenkor az előtörő bimbósfürtöket is belesodorja a „szivarba” és így azok elpusztulnak. A körtefán akkor érezhető a kártétele, ha fiatal körtefát támad meg és annak a kevés levelét mind összesodorja, vagyis ha az összes leveleket elpusztítja. Egyébként a kártétele nem jelentékeny.

Ami az ellene való védekezést illeti, legbiztosabb mód az, ha a „szivarokat” a bennük lévő petékkal vagy lárvákkal együtt leszedjük és megsemmisítjük.

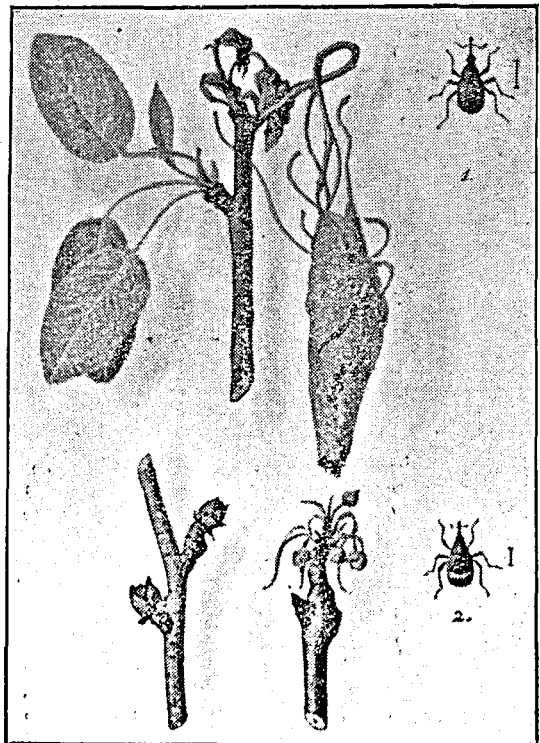
A szivaros bogár lárváiban sok parazita, élősködő rovar (apró darazsak) él, tehát lehetőleg úgy semmisítjük meg a szivaros bogarat, hogy ezek el ne pusztuljanak, hanem a

szabadba kerülve, tovább folytathassák pusztuljanak, hanem a szabadba kerülve, tovább folytathassák pusztító munkájukat. Ezt úgy érhetjük el, ha a leszedett, összesodort leveleket egy olyan ládába rakjuk, melynek oldalai sűrű dróthálóból készülnek, melynek nyílásán az apró darazsak ki tudnak szabadulni, de a sokkal testesebb szivaros bogár nem. Nagyon jó erre a célra az olyan drótból készült szítaszövet, melynek nyílásai 1.5×1.55 mm. nagyságúak. Arra ügyelni kell, hogy a lánán olyan repedések, nyílások ne legyenek, melyen keresztül a szivaros bogár megszökhetik.

Az olaszok 2%-os nikotin-oldattal való permetezéssel is védekeznek ezen kártevők ellen.

A szőlőn és körtén kívül találhatunk még „szivarokat” alma- és birsán, mogyoróbrón, sőt a lombos fák közül az éger-, nyár-, nyír- és hársfán is láthatók ilyen összesodort levelek, de ezeket más szivaros bogárfajok idézik elő.

A rügyfűró bogár (*Anthonomus cinctus* Retb.) a körtetermesztés veszedelmes ellensége, mert a körtefák rügyeit pusztítja és sokszor az egész körtetermést elviheti.

1. Szivarosbogár (*Rhynchites betuleti*) és kártétele körtefán
2. Rügyfűróbogár. (*Anthonomus cinctus* Redt.)

A bogár már szeptember végén, október elején megkezdji kóborlását, hogy felkeresse a körterügyeket. A petékből a kis lárvák még az őszi folyamán kikelnek és a rügyekből táplálkoznak. Az ilyen megtámadott rügy nem fakad ki tavasszal, mert annak közepe teljesen ki van rágva, egy üreget képez, melyet a rügyipikkelyek borítanak csupán.

A rügyfúró bogár egész fejlődését a rügyben futja meg. Ott él a lárvá, ott bábozódik be és ott kel ki a bogár is. Csak a teljesen kész, már kemény kitin-páncélban lévő bogár jön ki a szabadba. A frissen kikelt bogár itt-ott harap a friss hajtású levelekből, majd nyári álmra hajtja fejét, hogy ősszel pihent erővel láthasson hozzá a fajfentartáshoz és a gazda termésének megsemmisítéséhez.

A rügyfúró bogár irtását meg lehet kezdeni már a körtefák fakadása után közvetlenül. Ha a ki nem fakadt rügyeket a bennük lévő bogarakkal vagy bábokkal együtt kitörjük és megsemmisítjük, akkor már sok kártevőt elpusztítottunk. Ezt a rügykitöréssel való irtást körülbelül április közepéig, hidegebb időjárás esetén május elsejéig folytathatjuk, mert eddig a rügyben tartózkodik a kifejllett bogár is. Különösen a törpe és akác-kifejllett bogár is. Különösen a törpe és alakfákon irthatjuk így eredményesen a rügyfúrót, mert itt a rügyeket könnyen átvizsgálhatjuk.

A másik módja az irtásnak a fáról való lerázás. Ennek az ideje akkor van, mikor a bogár ősszel feléled és megkezdji a kóborlását. A fa alá terített ponyvára már szeptember közepe táján ú. n. próbarázást végzünk, ha sok bogár hull a ponyvára, akkor 2—3 naponként el kell végezni ezt a bogárrázást és a ponyvára hullott bogarakat összegyűjtve, petróleumos vízbe fojtjuk. A bogarak lerázását addig kell folytatni, míg bogár akad a ponyván.

A legújabb kísérletek szerint jó eredményt érhetünk el a nikotin-oldattal való permetezéssel is. Egy hl. vízben fel kell ol-

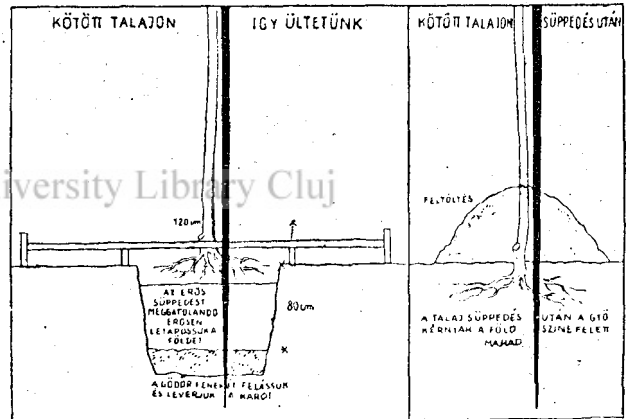
dani egy jó marék mosószódát, egy kg. káliszappant és 50 gr. tömény nyersnikotint és az így elkészített permetezőszerrel a fák törzsét, ágait, hol a rügyfúró nyári álmát aluszsza, valósággal megfűrésztjük a permetlében.

A nikotinos lében megázott bogár elpusztul mielőtt még petéit a rügyekben elhelyezhette volna.

Ezen nikotinos permetezést nyáron is végezhetjük, tehát egyúttal más kártevők (levéltetvek, tecés körtepoloska, almamoly) irtására is felhasználhatjuk, tehát egy csapásra több „legyet“ is üthetünk agyon.

Mennyit sülyed a gyümölcsfa ültetés után?

Sokszor amiatt sikerül rosszul az ültetés, mert nem számolunk azzal a körülménnyel, hogy a kiásott gödör földje összeesik s ezzel a normális magasságban ültetett fa egy-két év után jóval mélyebbre kerül, mint szükséges vagy számítottuk. A mélyen megforgatott terület végig egyenletesen sülyed — ha te-

hát forgatott földbe telepítünk — mely módot leginkább ajánlhatjuk — úgy a süppedés (szakszerűen: „a talaj lazulása“) olyan körülmény, mellyel nem kell számolni, hisz a fa egész környezete egyenletesen lazul, s így mire a föld összeáll, a fa is olyan mértékben sülyedt, mint a talaj szintje. Ebben az esetben tehát sem magasabbra, sem mélyebbre nem ültetünk, csak úgy, mint a fa állott régebbi helyén a faiskolának. Töltött talaj esetén ugyanígy járunk el, tekintet nélkül a föld minőségére. Más lazulással kell számolni a homokon és mással a kötött agyagon. Ez a két föld a két határértéket is jelöli, melyek között fekszenek a közep-kötött löszös földek és átlagminőségű talajok. A kemény kötött talaj süpped legnagyobb mértékben, méterenkint 15—20 cm-t, s a homok a legkevesebbet: fellazított méterenkint 5—8 cm-t. Mennél több szerves korhadó anyag van a gyümölcsfagödör földjébe keverve (trágya, komposzt, föld, tőzeg stb.), annál nagyobb lazulással kell számolni, s ez még a szokásos mértéken felül is figyelembeveendő.

Törzs- rózsákat

nagybani vételnél

reklámárak

mellett szállítunk. Minden más elsőrangú egészséges ültetvény árjegyzék szerint.

Ambrosi, Fischer és Tsai

Alud, Jud. Alba.

Hiányzó szőlőtőkék pótlásáról.

Termőszőlőink hiányainak pótlására egyik igen komoly problémája minden szőlősgazdának. Mert pótolni való még a leggondosabban kezelt szőlőben is akad. Láttam már olyan szőlőt, ahol a hiány nem volt több, mint 2—3 ezrelék, de sajnos olyat még többet láttam, ahol 25—30 százalék hiányzott. Az ekként előálló üres területet pedig kapálni kell, trágyázni kell, ez a gazdának pénzébe kerül, anélkül, hogy hasznot hozna. A mai motstoha körülmények között pedig semmiképpen sem engedhetjük meg magunknak ezt a luxust.

Hogyan történjék a pótlás? Lehet pótolni gyökeres nemes vesszővel vagy gyökeres vadvesszővel. Az utóbbi eljárást feltétlenül jobbnak tartom. A lehetőleg már ősszel kiásott, 60 cm. mély gödrökbe tavasszal, ha a föld már jól felmelegedett, helyezük el az elsőosztályú gyökeres vesszőket. Én a pótláshoz lehetőleg mindig Riparia Benlandierit használok, mert a szőlőm először Riparia portalissal lett beültetve és itt is be akarom tartani a „vetésforgót.” A kiültetett vesszőkön legfeljebb 3—4 új hajtást hagyunk meg, a többieket eltávolítjuk, hogy a meg hagyott vesszők szépen fejlődhessenek és jól beérhessenek. A nyár folyamán többször meglátogatjuk őket és hónaljajtásait, az úgynevezett kacsokat, eltávolítjuk. Még ily gondos eljárás mellett sem szoktak az új kis vad tőkék oly vesszőket nevelni, amelyek már a következő tavaszon beültethetők lennének. Várni kell evvel még egy évig. A második évben az előző évéhez hasonló módon kezeljük a kiültetett alanyvesszőket. A második évben már szép, erős, oltásra alkalmas vesszőket nevelnek. Be lehet ezeket oltani a kiültetést követő évnek tavaszán, május és júniusban zöld oltással. Én azonban a zöld oltást már régen nem alkalmazom. Arra jöttem rá, hogy ennél az oltási módnál a forradás sohasem olyan tökéletes, mint a fásoltásnál. Egész nyáron gondozni és kacsolni kell, mert különben könnyen elszivja a vad. Találtunk olyan zöld oltásokat, amelyeknek kacsolása véletlenül elmaradt és mellettük mintegy 1 méteres vad hajtás nőtt, maga az egyébként szépen megeredt és mintegy 25—30 cm-nyire meg is nőtt oltás pedig teljesen elszáradt. A zöldoltást télire gondosan be is kell fedni, hogy el ne fagyjon, tavasszal állandó helyére letenni, ilyenkor sok oltás letörik. Sok baj van tehát vele. Én az ültetést követő második esztendő tavaszán, tehát

ilyenkor áprilisban, szoktam a szépen kifejlődött vesszőket beoltani fásan, rúdba. Ez azonnal állandó helyére jön, abban az évben gyönyörű, hatalmas, karómagasságig növő hajtást hoz, sőt sok esetben még ugyabban az évben a termését is megmutatja és később is olyan élet-erős, bőtermő tőke lesz belőle, amelyben a gazdának csak öröme telik. Mindenkinek merem ajánlani, hogy tegyen evvel a módszerrel kísérletet!

Több szőlősgazda társam azt kifogásolta ennél a módszernél, hogy nagyon sok időt kell rá vesztegetni. Ők helyesebbnek tartják, ha mindjárt elsőosztályú, erős, szép oltványt ültetünk ki. Így hamarabb jutunk terméshez. Én ezt, hosszú évekre terjedő kísérleteim alapján határozottan tagadom! Nagy hátrány mindjárt az is, hogy a nemes oltvány drága mulatság, még akkor is, ha magunk állítjuk elő. De időt sem takarítunk meg vele! Tessék csak megfigyelni, hogyan nő és fejlődik a drága oltvány a már termő szőlő között. Bizony satnya lesz az, mert a többi beárnyékolja és elveszi tőle az életető fényt és levegőt. Azonfelül mennyi baj lesz vele! Ezeket a csemetéket többször és gyengébb permetlével kell permetezni, mint az öreg tőkét. Ebből a célból tehát mindannyiszor fel kell járni a szőlőt, ami nagyobb területnél nem kis feladat. Meg kell őket vizsgálni időnként abból a célból is, hogy az esetleg nőtt harmatgyökereket eltávolítsuk. Ezek a „szakállgyökerek” pedig gyorsan nőnek, hamar megerősödnek, miattuk a földbe egyenesen lefelé növő talpgyökér nem tud kellőleg fejlődni és ha a gyökerezést elmulasztottuk, vagy elkéstünk vele, nem egyszer az oltvány pusztulása ennek a következménye. De tőkésckéink még a leggondosabb ápolás mellett is lassan nőnek és semmiesetre sem lesznek a kiültetést követő harmadik esztendőben olyan erős és már termőre forduló tőkék belőlük, mint amilyeneket az én helyemben, rúdba oltott Berlandieri alanyaim erre az időre már nevelnek. Tessék megpróbálni!

Megcsalja önmagát, ha napszámairól nem vezet pontos kimutatást. Az **E. G. E. napszámjegyzékét** naponta egy-két vonással kitölti és a hó végén könnyen és pontosan tudja a kifizetést eszközölni. A napszámjegyzék ára 25 lei.

	I. év	II. év	III. év	IV. év
1. tábla	# Kukorica	Zab, ló- herével	Lóhere	Őzibúza
2. tábla	Zab, ló- herével	Lóhere	Őzibúza	Kukorica
3. tábla	Lóhere	Őzibúza	Kukorica	# Zab, ló- herével
4. tábla	Őzibúza	Kukorica	# Zab, ló- herével	Lóhere

MEZŐGAZDA SÁGI ÜZEM

Vetésforgó és üzemterv.

Irta: Biró József.

Itt a tavasz és a gazda új reményekkel fog neki a gazdasági munkáknak. Igen sok gazdánál az a hiba látható, hogy ilyenkor futkos különféle vetőmagvak után és még ilyenkor sem tudja, hogy mit hova vessen. Nem tudja pedig azért, mert a télen elmulasztotta a legszebb munkát elvégezni, a gazdasági üzem tervét és vetésforgóját megcsinálni. A legszebb munka a hosszú téli esteken tervezni, ceruzával és papírral a kezünkben számításokat tenni és terveinkhez reményeket fűzni. A leghasznosabb pedig, mert tárgyilagosan belegondol a gazda a gazdaságának lehetőségeibe, számításokat tehet, hogy tisztán láthassa a jövőt.

Vetésforgónak nevezzük a gazdaságban termesztett azon növények sorrendjét, mely meghatározza, hogy melyik esztendőben milyen növényt, gazdaságunk melyik részébe vessük. Ez az alapja a gazdálkodásnak, mert ha ez meg van, akkor jöhetnek a további számítások és tervek. A vetésforgó alapján kiszámíthatjuk vetőmagszükségletünket. Számításokat tehetünk az előre várható termés hováfordítására, kiszámíthatjuk, hogy a földünk megdolgozására mennyi állatra van szükségünk, annak az állatlétszámnak mennyi takarmányra, tehát mennyi takarmányt kell termelnünk, az állataink mennyi trágyát adnak, azaz mekkora területet tudunk megtrágyázni stb. stb. Tehát a vetésforgó alapján tudjuk meg a gazdaságunk üzemtervét, vagy megfordítva az üzemterv alapján a vetésforgót. A vetésforgó és üzemterv úgy összefügg egymással, mint egy láncban a láncszemek, hogy egy teljes egészet alkossanak. Itt nálunk leginkább a javított norfolki négyesforgó van elterjedve. 1. Trágyázott kapás, 2. gabona lóherével, 3. lóhere, 4. őszi búza.

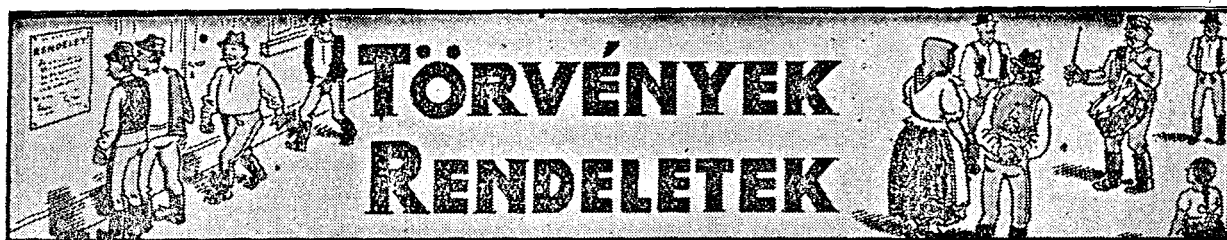
A vetésforgó és üzemterv nagyon szép példáját láttam megvalósulva Bichis falu

gazdájánál, pedig őket erre nem a gazdasági iskolák tanították meg, hanem az élet. Vetésforgójuk: 1. zabosbükköny takarmánynak, 2. búza, 3. tengeri és lóher, 4. búza, vagy zab, vagy árpa. Például egy 10 holdas gazdának van egy hold rétje, egy hold lucernája, ha nincs annyi, akkor is már rájött arra, hogy legalább annyira van szüksége. Évenként trágyáz két holdat, van négy marhája, tehát van elegendő trágyája, 10 q-án aluli buzája nincs egy gazdának sem.

Egy másik faluban a három nyomásos ugarrendszert láttam: 1. Ugar trágyázva, 2. búza, 3. tengeri. A haladó gazdák már régen rájöttek, hogy ezen a rendszeren változtatni kell, de mióta megalakult a tejszövetkezet, a takarmányhiány rákényszeríti a falut egy új rendszer gyors megvalósítására.

Egy fiatal gazdának, ki csak a tyúkászattal foglalkozott és úgyszólván az egész birtokát lóherével vetette be (tyúkászattal azért, mert akkor divat volt, lóherével azért, mert akkoriban aránytalanul nagy ára volt), azt mondta a falusi kereskedő, mert mindkét dolog nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket. „Uram! ha én is egy szegre akasztanám az áruamat és ha az az egy szeg leszakadna, tönkre mennék, de mert 100 szegre kötöm fel, ha egy le is szakad, megmarad a másik 99.“ Volt egy esztendő, mikor a zabnak volt nagy ára és a buza olcsóbb volt a zabnál. Az utánvaló esztendőben láttam egy birtokon 75 hold zab és 25 hold buzavetést. Boszszankodott is az illető, mert mire aratásra került a sor, már ismét a búzának volt ára és a zab volt olcsó.

Lehetőleg a gazdaság minden ágával foglalkozzunk és több fajta növényt termeljünk. Egy jó vetésforgó és üzemterv biztonságot ad a gazdasági munkák menetének, ninesenek kapkodások és ninesenek aránytalanságok.

A Nemzeti Mezőgazdasági Hitelintézet felállításáról szóló törvénytervezet.

Ismerteti: **Tauffer Ferenc.**

Évek óta nagyfontosságú és most már sürgős megoldásra váró kérdés a mezőgazdaság hitelellátása. Több ízben igyekezett a kormány törvényalkotások által a hiteléletet szabályozni, de intézkedései főleg tökehiány miatt nem bírtak gyakorlati jelentőséggel. Hozzájárult ehhez a bekövetkezett világválság is. Felmerült a konverzió problémája, mely évekig foglalkoztatta a törvényhozást. Egyik következménye a mezőgazdasági hitelélet mondhatni teljes megszűnése volt. A kormány tehát elhatározta a Nemzeti Mezőgazdasági Hitelintézet felállítását, amelyre vonatkozó törvénytervezetet alábbiakban ismertetjük.

A Nemzeti Mezőgazdasági Hitelintézet egymilliárd lejes részvénytőkével alakul meg, melynek nagyrészt hosszulejártú hitelekben fektetheti. Másfélmilliárd jelzálogkötvényt fog kibocsájtani, mely összeget mezőgazdasági, üzemi hitel, földhitel stb. formájában, 6—9 hónapra váltó ellenében folyósíthat. Tehát a megalakulás után két és félmilliárd lej összegű tőkével fog rendelkezni.

A Nemzeti Mezőgazdasági Hitelintézet nem fog a mezőgazdákkal közvetlen összeköttetésben állni. A falusi népbankok s hitel-szövetkezetek foglalkoznak — mint a konverzió előtti időben — a mezőgazdasági lakosság hitelellátásával.

Ebből a célból újjászervezi a kormány a falusi népbankokat, hitelszövetkezeteket, melyek közvetítésével a Nemzeti Mezőgazdasági Hitelintézet kihitelezéseit eszközölni fogja.

10 hektárig a mezőgazdasági erdő- és kerti birtokosok részére, 3 hektárig a szőlő-tulajdonosok részére engedélyezett hiteleket a népbankok helyezik ki.

Az előző bekezdésben megjelölt birtokoknál nagyobb tulajdonnal rendelkező birtokosok számára a Nemzeti Mezőgazdasági Hitelintézet a hiteleket a szövetkezeti intézmények, a mezőgazdák hitelintézetei, a zálogintézetek, a Casa Rurale, a Prima Societate de Credit Funciar Rural, valamint az 1929. augusztus 20-i törvényben megjelölt más társaságok, valamint a Creditul Agricol Hipotecar al României utján helyezi ki.

Fenti intézetek a Nemzeti Mezőgazdasági Hitelintézet megbízottjaként működnek és a kihitelezett összeg erejéig a kölcsön felvevőjével közösen felelősek.

Kölcsönök a következő célokra nyújthatók:

a) Termelési és üzemi hitelek 3—12 hónapra.

b) Élő- vagy holtleltár beszerzéséhez szükséges hitelek 1—5 évig terjedő időtartamra.

c) Földjavítási és földvásárlási hitelek 30 évig terjedő időre.

Csak olyan mezőgazdák, szőlőtermelők, gyümölcsstermelők és erdőtulajdonosok kaphatnak kölcsönt, kik saját maguk vagy társulva művelik földjüket és a kölcsönt a fenti célokra használják.

Kölcsönt kaphatnak még mezőgazdasági termeléssel vagy üzemmel ténylegesen foglalkozó mezőgazdasági társulatok.

A Nemzeti Mezőgazdasági Hitelintézet a kikölcsönzött összegek biztosítása céljából minden szükséges intézkedést megtehet, amit a termelés és a termények jobb értékesítése érdekében szükségesnek lát. Ellenőrizheti, hogy a kölcsönt ne használják más célra, mint amilyenre azt engedélyezte.

A felvett kölcsönök kamata és költségei, melyeket adós a fentebb felsorolt intézményeknek fizet, nem lehet több, mint a Nemzeti Bank visszlészámítolási kamatlába, plus 2 százalék.

Szükségesnek tartottuk gazdatestvéreink figyelmét erre, a gazdasági életünkben oly nagyjelentőségű kérdésre felhívni, annál is inkább, mert nálunk a törvénytervezetek rendszerint kevés módosítással és rövid időn belül törvényerőre emelkednek.

A törvényszöveg pontos magyar fordítását és magyarázatát a törvény megszavazása után, a kéthavonként megjelenő jogi mellékletünkben hozzuk.

Olvasóinkhoz! A jogi melléklet második száma az új mezőgazdasági törvényt fogja ismertetni. A törvény megjelenése után azonnal nyomdába kerül a jogi melléklet. Éppen ezért olvasóink szíves elnézését kérjük.

ÉGYLETI ÉLET GAZDAKÖRI ÉLET

Az E. G. E. igazgató-választmányának az 1937. évi április hó 18.-án tartandó közgyűlés elé terjesztendő jelentése.

Tisztelt Közgyűlés!

Az E. G. E. 1936. évi működését tárgyaló jelentésünket az alábbiakba van szerencsénk a Tisztelt Közgyűlés elé terjeszteni, kérve, hogy azt tudomásul venni és az igazgató-választmányának a felmentést megadni sziveskedjék.

Az E. G. E. igazgató-választmányának nevében:

Cluj, 1937 március hó 23-án.

Dr. Szász Pál s. k.
elnök.

Török Bálint s. k.
igazgató.

Gr. Teleki Ádám s. k.

Varga András s. k.
bizottsági tagok.

Dr. Darkó Ákos s. k.

Az 1936. év gazdasági szempontból gyengén közepes volt és a száraz jellegű évekhez tartozott. Az időjárás kedvezett ugyan a gabona féléknek, de annál kevésbé a kapás és takarmánynövényeknek. A legelők is kiszültek a déli fekvésekben és a síkvidékeken, amit a iege- lőre járó állatállomány igen megsínyelt.

Növénytermelés és értékesítés.

A *terméseredmények* a gabonaneműekből kielégítőek voltak, a kapás és takarmánynövényekből gyengék.

A *terményárak* az év folyamán a következőként alakultak a cluji piaci és tőzsdei árjegyzés szerint.

Hó	Buza	Árpa	Zab	Tengeri	Burgonya	Bab	Léleke	Lucerna
Január	520	300	310	320	—	420	—	—
Február	490	280	315	290	—	420	—	—
Március	470	290	315	285	—	420	—	—
Április	430	280	300	265	—	420	—	—
Május	400	280	310	290	—	420	—	—
Június	410	300	325	270	—	—	—	—
Július	380	270	345	280	—	—	—	—
Augusztus	400	265	300	280	—	—	—	—
Szeptember	385	280	275	300	—	—	—	—
Október	400	295	270	315	150	—	2000	2200
November	430	325	290	325	200	—	2300	2500
December	420	325	300	330	200	520	2350	2500

Országrésünk bevetett területéről és termés eredményeiről az alábbi hivatalos statisztikai adatok nyújtanak tájékoztatást:

	Bevetett terület Ha	Ossztermés Q	Átlag termés Ha/Q
Buza	1,088.316	10,623.923	9.8
Rozs	86.315	922.179	10.7
Árpa	132.948	1,429.339	10.8
Zab	251.855	2,329.598	9.2
Kukorica	991.946	11,370.368	11.5
Lucernakaszáló	52.555	1,686.951	32.0
Lóhereszéna	120.519	3,188.016	26.4
Takarmány gyök-növény	24.952	2,481.527	99.5
Paszuly	539	3.964	7.4
Paszuly kukorica között	4.295	30.091	7.0
Borsó	4.436	34.602	7.8
Burgonya	90.903	7,651.529	84.2
Cukorrépa	10.938	1,808.975	165.04

Országrésünk természetes kaszálóinak területe 955.454 hektár, míg legelőterületei 1,165.858 hektárt tesznek ki. A gyümölcsfával beültetett terület 88.439 hektár, a szőlővel beültetett terület 40.528 hektár, amelyen 1,983.683 Hl. bor termett, átlag Ha-ként 48.9 Hl. Az erdők összterülete 3,282.307 hektár. Országrésünknek mezőgazdaságilag használatlan területe 1,287.092 hektár. Transsylvania egész területe 10,228.200 hektár.

Állattenyésztés és értékesítés.

Az állattenyésztés fejlődését korlátok közé szorították a rossz legelő viszonyok és takarmány hiányon kívül az alacsony állat-

árak, amelyek lehetetlenné tették a tenyésztők számára az értékesebb tenyészanyag beszerzését és a meglévő tenyészanyag intenzívebb tartása érdekében való áldozathozatalt. A népies állattenyésztés terén ugyanez volt tapasztalható. Különösen szembeötlő volt ez az apaállat beszerzések alkalmával, amikor a rendelkezésre álló tenyészanyagból alig lehetett kifogástalan apaállatot kiválogatni, lett légyen az szarvasmarha, ló, sertés, juh vagy baromfi.

Az állatárakról az 1936. év folyamán való alakulásáról az alábbi eljuji piaci állatárak nyújtanak tájékoztatást: Kocsi ló 6—8000, igás ló 4—7000, jó fejős tehén 5—8000, igás ökör 6—9000, növendék 2—3 éves 2500—4000, sovány sertés 1000—1500, hizott sertés kg-ként 18—23, bárány 350—500 Lei.

Országgrészünk állatszámilálási adatait alább közöljük: Ló 488.458 drb., fejőstehén 629.880, igásökör 262.252, összesen szarvasmarha 1.443.063, bivaly 159.809, juh 2.780.146, kecske 184.021, sertés 1.341.902, öszvér 564. számár 8694 darab. Méhek kaptárban 101.474 kasban 162.528 család.

Allategészségügy.

Az állategészségügy általában kielégitő volt. A szarvasmarhák és lovak között a szokásosnál nagyobb arányú ragályos betegségek nem fordultak elő. Annál nagyobb veszedelmet jelent azonban a gazdákra a sertésvész, mely állandóan felüti a fejét és szedi áldozatait nagy tömegben. E kérdés legsürgősebb megoldást igényel és értesüléseink szerint a kormány tervbe is vette a védő és gyógyító szérumok árának nagyarányú leszállítását.

Munkásviszonyok.

A munkásviszonyok általában rosszak voltak. Áll ez a megállapítás első sorban az állandó gazdasági alkalmazottakra. Helyenként csak a legnagyobb nehézségek árán kaphatók távoli vidékekről hozott gazdasági cselédek. Az időszaki részes munkás csoportok ellen nem merültek fel panaszok, annál több nehézséggel kellett megküzdeni egyes vidékeken a napszámos munkásokkal, akikben a sürgős időszaki munkák alkalmával hiány volt és a napszámbeérek emiatt igen magasak voltak. A munkabérekéről az alábbi adatok nyújtanak tájékoztatást.

Béres biró fizetése pénz értékben	18—24.000 L.
béres	12—18.000 L.
kocsis	14—18.000 L.
cseléd leány	6—12.000 L.
kapás napszám	20—40 L.
kaszás napszám	80—120 L.
arató napszám	50—70 L.
kertész napszám	50—100 L.
dohány kertész	feles

Birtokviszonyok.

A birtokviszonyok a magyar földbirtokosokra, kiscgazdákra és földmivelő népre általában kedvezőtlenül alakultak, amennyiben az általános elszegényedés következtében számos kisebb és nagyobb birtok került eladásra, amely területek a magyarság számára nagyrésztben elvesztek. Magyar vásárló a fenntartások miatt alig 30% lehetett. A kiscgazdák családtagjai a falvakból tömegesen húzódtak a városokba szolgálatvállalásra. A földreform bár hivatalosan befejezést nyert, számos esetben voltak kitéve birtokosok zaklatásoknak.

A földárak a lefolyt évben a következőképpen alakultak.

Kisbirtoknál 20 kat. holdig 5—20.000 L.
Középbirtoknál 100 kat. h.-ig 5—12.000 L.
Nagyobb birtoknál 100 k. holdon felül 4—10.000 Lti.

A földbérek a következők voltak a lefolyt évben.

Kisbirtoknál 20 k. holdig 500—1200 Lei.
Közép birtoknál 20—10.000 kat. holdig 400—900 Lei.

Nagyobb birtoknál 100 kat. holdon felül 350—800 Lei.

Természetben kat. holdanként 80—200 kg. búza.

A Gazdasági Egylet egy éve.

Az 1936. év folyamán az egyesület erőteljes lendülettel látott első sorban is a tagállomány növeléséhez, széleskörű taggyűjtő mozgalom beindításával és a földmivelő népnek gazdakörökbe való szervezésével.

Változás az EGE. elnökségében.

Szász Ferenc gazdasági felügyelői minőségben vállalván az egyesületi élet fejlesztése érdekében tevékeny közérdekű munkát, évközben lemondott alelnöki tisztségéről, amelyre a szeptember hó 2-iki rendkívüli közgyűlés egyhangulag *Máriaffi Lajos* műrészmezei földbirtokost választotta meg.

A tisztviselői létszám felemelése.

A nagyobb eredmények elérése céljából elsősorban szükségesnek látszott a tisztikar létszámának a felmelelése. A kiszélesített munkaterület több munkacsoport is követelt és ma már az a helyzet, hogy az egyre tornyosuló feladatok megoldására a jelenlegi munkacsoport is kevésnek bizonyul. *Török Bálint* egyleti igazgató és *Seyfried Ferenc* segédtitkár mellett az egyesület *Szász Ferenc* (kamarási), *Telegdy László* és *Mikó László* személyében gazdasági felügyelői címmel hárommal emelte a tisztviselők számát, akik a külső szervező munkával bizattak meg. Állattenyésztési és

egészségügyi szaktanácsadóul állattenyésztési és egészségügyi felügyelői címmel *Szeghő Dénes* ny. állattenyésztési főfelügyelőt kérte fel az egyesület, gyakornoki minőségben gróf *Bethlen Gábor* okl. gazdát, tejjgazdasági szakértőként pedig *Molnár Ferencet* alkalmazta. Az egyesület hivatalos lapjának a *Gazdának* főszerkesztői teendőit gr. *Teleki Ádám* fb., az egyesület alapító és igazgató választmányi tagja volt szíves vállalni július hó 1-től. A tisztviselői létszám mellett természetesen a kezelő tisztviselők számát is bővítette az egyesület megfelelő arányban.

A szervezés eredményei.

A földbirtokok kisajátítása ország-résünkben új birtokviszonyokat teremtett. A nagybirtokok szétforgácsolódtak, így a magyar kisgazdák és birtokosok között ma teljes sorsközösség áll fenn. Ez a körülmény indította az E. G. E. vezetőségét arra, hogy a magyar gazdatársadalom megszervezésének egyetemes jelleget adjon. Ország-résünk gazdatársadalmának ez az egymásraultaltsága összefogása történelmi jelentőségűnek tekinthető. Ugy a birtokos osztály, mint a kisgazdatársadalom gyönyörű tanujelét adták annak, hogy megértették az idők parancsszavát, mely szerint a gazdasági javulás útjain együtt kell haladniuk, mert csak a munka közös vállalása lehet az alapja minden alkotásnak. A folyamatban lévő szervezés még csak kezdetet jelent s a számok is csak kezdeti eredményeket jelentenek. Meggyőződésünk, hogyha a becsületes munka továbbra is akadálymentesen folytatódik, eljön az idő, amikor ország-résünk magyar gazdatársadalmát osztatlanul sorompóba áll a nagy multu egyesület által képviselt gazdasági célok megvalósítása érdekében. A kormány és a hatóságok belátták azt, hogy a kifejezetten agrár jelleggel bíró Románia legfőbb program-pontját a gazdatársadalom megsegítése kell hogy képezze. Ezzel a megértő szellemmel csaknem minden vonalon találkozunk s hinni akarjuk, hogy a jövőben is hasonló bánásmódban részesülünk.

Az 1936. évben a szervezés új, intenzív munkája a rendelkezésre álló anyagi eszközök csekélyisége miatt csak a legszerűnyebb keretek között indulhatott meg az év második negyedének derekán a kezdet nehézségeivel való küzdelmek között. A szervezés kezdeti eredményeiről a tagmozgalmat illetőleg alábbiakban van szerencsénk beszámolni.

Az 1935. év december 31-én az egyesületnek volt 968 tagja, ebből 90 alapító, 878 rendes, összesen 968 tag.

1936—37. év folyamán belépett 63 alapító, 1822 rendes, összesen 1885 tag. Össze-

sen 153 alapító tag, 2700 rendes tag, összesen 2853 tag.

Kilépett és meghalt 3 alapító tag, 37 rendes, összesen 40 tag.

Maradt tehát 150 alapító tag, 2663 rendes tag, összesen 2813 tag. Szaporulat 60 alapító, 1785 rendes tag, összesen 1845 tag.

Az 1935. december 31-én az EGE kötelékébe tartozott 217 gazdakör. Az 1936—37. év folyamán alakult 68 új gazdakör, az 1936—37. év folyamán az EGE-hez kapcsolódott 77 régi gazdakör. Az 1937. évi március 20-án az EGE kötelékébe tartozik 363 gazdakör. Többet az 1936. év folyamán 146 gazdakör.

A 363 gazdakörből EGE fiók 286 gazdakör.

Muresmegyei Földmives Szövetség útján kapcsolódott be mint tag 10, Tárna-Micá-i Gazdasági Egylet útján kapcsolódott be mint tag 22, Muresmegyei Földmives Szövetség útján közvetve kapcsolódott be 38. Több vármegeből mint önálló jogiszemély tagként: Sălard (j. Bihor), Gizela (j. Timis), Doboseni (j. Odorheiu), Turches (j. Brasov), Ghindari (j. Odorheiu), Ilieni (j. Treiscaune), Izgar (j. Severin) 7, összesen 363 gazdakör.

Az egyesület nagy súlyt helyez a gazdaköri élet fellendítésére és célja a gazdaközönység iránvitása, a gazdaöntudat felkeltése abból a célból, hogy saját gazdasági vonatkozású ügyeik intézését és vezetését vegyék kezükbe községenként és a gazdakörökbe tömörült öntudatos kisgazdák községenként mint egy ember kapcsolódjanak be az E.G.E.-be az általános gazdaérdekek közösen való szolgálatára és egymás kölcsönös segítésére. Nem szününk meg ezért állandóan és nyomatékkal kihangsúlyozni a falvakban a falusi gazdakörök alakításának és eleven működésben tartásának fontosságát. De épen úgy nem szününk meg lépten-nyomon követni, figyelni és az arra szoruló vagy azt igénylő gazdaköröket utmutatásokkal, tanácsokkal segíteni.

A gazdakörök alakítását az E.G.E. elősegíti azzal, hogy az alakuláshoz szükséges összes iratokat és téjékoztatásokat egyszerű levelezőlapon való megkeresés alapján díjtalanul megküldi és kívánatra megbizottja ugyan csak díjtalanul száll ki az alakuló közgyűlésre, vagy szükség szerint más alkalomra. Az új gazdakörök alapszabályainak jóváhagyását és a működési engedély megszerzését az egyesület a jövőben is magára vállalja.

A működő gazdaköröknek segítségére áll az egyesület tagjai gép, gazdasági eszköz, műtrágya, vetőmag, rézgálic, stb. szükségletének kedvezményes árak és feltételek mellett való közvetítésével, szaktanácsok adásával, stb.

Az év folyamán az egyesület újjászervezte a Bihor, Arad, Tárna-Micá, Odorheiu

vármegyei Gazdasági Egyesületeket, a Mures vármegyei Földműves Szövetséget és a Banati Magyar Gazdasági Egyesületet. A szervező munka fennírt számadatai alacsonyoknak látszanak. Ezek értékelésére azonban igazán csak az lehet hivatott és illetékes, aki a mai súlyos gazdasági viszonyok között időt, fáradságot nem kímélve áll a köz szolgálataiba, vállalva esőben, fagyban és kánikulai hőségben egyaránt az önzetlen és lépten nyomon felmerülő nem várt akadályokkal súlyosbított nehéz munkát. A kezdet nehézségeinek leküzdése után remélhetőleg rövidesen nagyobb lépésekben haladhat előre a szervezés munkája. Reméljük, hogy tagjaink sorában fogjuk látni azt az 1000 gazdaifjút, akik részt vettek az EGE által rendezett idei téli gazdasági tanfolyamokon, az összes Hangya, hitel, tej, állatbiztosító stb. szövetkezeteket. az idő rövidsége miatt még fel nem keresett régi és újonnan alakuló gazdaköröket és a kisgazdák újabb és újabb ezres tömegeit.

Egylet belélete.

Az egylet beléletét illetőleg van szerencsén jelenteni, hogy a központi iroda 3238 drb. aktát iktatott, 42.514 drb. levelet, lapot, stb. nyomtatványt küldött szét és 1687 pénztárkönyvi tételt könyvelt.

Az egyesület igazgató választmánya 4 gyűlést tartott. A szakosztályok és bizottságok 16 ülést tartottak. Az EGE igazgatója ellátta az *Erdélyrészi Méhész Egyesület* főtítkári, a *Cluji gazdasági Egylet* titkári, a „*Méhészeti Közlöny*“ és a „*Közgazdasági Sajtótudósító*“ szerkesztői teendőit is. A központi iroda sokoldalú munkássága mellett ellátta a „*Gazda*“, a „*Méhészeti Közlöny*“ és a „*Közgazdasági Sajtótudósító*“ kiadóhivatali teendőit is.

Az egyesület a lefolyt évben a fokozott tevékenységnek és kiterjesztett munkakörnek megfelelően központi irodáját is átszervezte. Az egyesületi székház földszinti helységeit az irodák részére foglalta le, az irodahelységeket megfelelő felszerelésekkel látta el, új rendszert fektetett fel a tagnyilvántartás céljaiból, a befizetések megkönnyítése érdekében postai csekszámlát nyitott és átszervezte az egyesület adminisztrációját.

A „GAZDA“.

A szervezés munkájában a legjobb eszköznek az egyesület hivatalos lapja a „*Gazda*“ bizonyult. Mint köztudomású, a cenzura megtiltotta a lapnak „*Erdélyi Gazda*“ címen való megjelenését. Miután a „*Magyar Gazda*“ címen való megjelenését is megtagadta, az egyesület aként határozott, hogy egyelőre

csak a csonkított címmel, „*Gazda*“ címen adja ki a lapot. Ilyen előzmények után jelent meg 1936 július hó 1-én először új köntösben, kb. háromszoros terjedelemben, új formában, gazdag és változatos tartalommal, képekkel gazdagon diszitve, *Teleki Ádám gr.* főszerkesztésében és *Török Bálint* felelős szerkesztésében „*Gazda*“ címen az egyesület hivatalos lapja, mely már is megnyerte a gazdaközönség osztatlan tetszését és szeretetét. A „*Gazda*“ országrészünk legnagyobb és legjobb mezőgazdasági szaklapja. A „*Gazda*“ célja a mezőgazdasági ismereteknek a nép körében való terjesztése, a tudomány és technika vívmányainak a kisgazdák körében való ismertetése és népszerűsítése. A „*Gazda*“ szakok szerint, rovatokba csoportosítva, önálló, eredeti cikkeket közölt a növénytermelés, állattenyésztés, állategészségügy, szőlészet, borászat, kertészet, gyümölcstermesztés, stb. köréből. Külön rovatokban foglalkozott a mezőgazdasági szakoktatás, szövetkezeti élet, népművészet, stb. időszzerű kérdéseivel. Az „*Egyleti Élet*“ rovat az egyesület működéséről, beléletéről, különféle akciói felől, a „*Piac*“ rovat a gazdákat érdeklő állat és termény árakról, a „*Hírek*“ rovat a gazdákat érdeklő hírek felől tájékoztatta megbízhatóan olvasóinak széles rétegét. A lap 23 rovata közül a „*Törvények és Rendeletek*“ című rovat időközben kinőtt a lap keretei közül és mint a lap külön melléklete jelenik meg 1937 január hó 1-től, két hónaponként, vagyis évenként hatszor 16—32 oldal terjedelemben, dr. *Asztalos Sándor* ügyvéd, rovatvezető szerkesztésében.

Az egyesület a „*Gazdát*“ az évi 60 lei tagdíj ellenében küldi tagjainak. A jogi melléklet külön előfizetői díja egy évre ugyancsak 60 lei. A „*Gazda*“ jogi melléklete a gazdaközönséget érdeklő törvényeket és rendeleteket közli helyes magyar fordításban, megfelelő magyarázatokkal ellátva.

A „*Gazda*“ szerkesztősége igyekezett az elméleti és gyakorlati gazdákat megnyerni a lap munkatársai sorába. A lap főmunkatársai: dr. *Asztalos Sándor*, br. *Atzél Ede*, dr. gr. *Bethlen László*, br. *Bánffy Ferenc*, *Bodor Kálmán*, *Boroczky László*, *Csamós János*, *Danes Sándor*, *Dóczyk Berde Amál*, *Demeter Lajos*, dr. *Eöry István*, *Farkas Árpád*, dr. *Gál Alajos*, dr. *Gergely Endre*, *Gyalui Sándor*, *Gyarmathy Pirokska*, *Haász Rezső*, *Korponay Kornél*, *Korponay Ferenc*, *Koós Károly*, kamarási *Szász Ferenc*, dr. *Konopy Kálmán*, br. *Kemény János*, *Klözel Oszkár*, dr. *Nagy Endre*, *Nagy Miklós*, dr. *Oberding József*, dr. *Parádi Kálmán*, dr. *Páter Béla*, *Pohl Béla*, *Récsy Lajos*, dr. *Schilling Dezső*, *Schöppner Samuel*, *Seyfried Ferenc*, *Stief Ottó*, dr. *Szentkirályi Samu*, *Tauffer Ferenc*, *Tempfli János*, *Veress István*, *Vita Sándor*.

Szeretnők remélni, hogy rövidesen országos részünk minden számot tevő és a szakirodalom terén is működő elméleti és gyakorlati gazdáját a „Gazda” munkatársai sorában fogjuk tisztelhetni. Főmunkatársainkon kívül a következő gazdatársaink támogatták a *Gazdát* értékes közleményeikkel és tudósításaikkal: *Anghi* Balázs, *Adorján* Imre, *Ady* Elemér, gr. *Bethlen* Gábor, *Bikfalvy* Ferenc, *Bauer* Károly, *Biró* Pál, *Bartsch* Sándor, *Boros* György, *Biró* József, *Biró* Péter, *Bartha* Gyula, *Barabás* György, *Bányász* Lajos, *Corbutu* János, *Csomós* Jenő, *Debitzky* Béla, *Dániel* Elemér, *Demeter* Mózes, *Demeter* Lajos, *Fabritius* Imre, *Gyarmathy* Lajos, *Gyerkes* Mihály, *Halpert* Lajos, *Hajdó* Ödön, *Koppány* Rezső, *Horváth* Ella, *Lukács* Jenő, *László* János, *Lészai* Ferenc, dr. *Lengyel* Géza, *Liszka* Gedeon, *Molnár* Ferenc, *Mikó* László, *Miklóssy* Károly, *Molnár* László, *P. Nagy* Sándor, *Orosz* Károly, *Póka* Pál, *Popovici* Mihály, *Réthy* László, *Szőke* Mihály, *Szeghő* Dénes, *Szász* József, *Szász* Dezső, *Székely* Lajos *Szilágyi* Ferenc, *Szöts* János, *Tunyogi* Emil, *Telegdy* László, gr. *Teleki* Árvéd, *Ugron* Pál, *Ugron* István, *Várady* Mihály.

Összes Kedves Munkatársainknak ezúton, a nyilvánosság előtt is, hálás köszönetet mondunk a szives támogatásért és kérjük azt a jövőre is.

Gazdák zsebnaptára.

A gazdák zsebnaptára az 1937. év folyamán gazdag tartalommal jelent meg 67. évfolyamában gr. *Teleky* Adám a „GAZDA” főszerkesztőjének és *Török* Bálint a „GAZDA” felelős szerkesztőjének szerkesztésében. A naptár hasznos és értékes kalauz a földmivelő nép kezében, mert dióhéjban magában foglalja mindazokat a tudnivalókat, amelyekre a kisgazdáknak szüksége van. A naptár hirdetési rovata a legjobb és legmegbízhatóbb beszerzési forrásokat jelöli meg a gazdaközönség számára.

Gazdasági tanfolyamok.

A gazdasági ismeretek terjesztését, fejlesztését és népszerűsítését szolgálta az egyesület a „GAZDA” kiadásán kívül a Földművelésügyi Minisztérium és az illetékes közigazgatási hatóságok engedélye és ellenőrzése mellett rendezett kéthetes téli falusi gazdasági tanfolyamok rendezésével. 14 vármegyében összesen 26 kéthetes téli gazdasági tanfolyamot rendezett az egyesület és pedig: Salaj megyében Nasfaláun, Bihar megyében Diosigen, Salontán, Piharean, Arad megyében Zerindul Maren, Karas megyében Bodon,

Tarnava Mica megyében Ganestin, Bichisen, Balauserin, Iernuton, Somes megyében Ciresoian, Sícen, Buzán, Cluj megyében Sarmason, Capusul maren, Turda megyében Rimitean, Tarnava Mare megyében Vanatoron, Mures megyében, Alunison és Paniton, Odorheiu megyében Bodogaian, Chibeden, Zetean, Ciuc megyében Lazarean, Sumuleun és Gheorgheniben.

A gazdasági tanfolyamok helyi előkészítését a helyi gazdakörök vezetői, illetve megbízottai voltak szivesek vállalni és pedig községenként névszerint a következők: Nasfaláuban *Szabó* D. Bálint, Diosigen *Székely* Gábor, Salontan *Molnár* György, Bihorean *Kuki* Zoltán, Zerindul Maren *Dávid* Sándor, Bodon *Bakos* János, Ganestin *Dániel* Elemér, Ciresoian *Kiss* János, Bichisen *Szász* Dezső, Sarmason *Székely* Márton és *Jakab* Dénes, Sícen *Mihály* Károly, Buzan *Cirmay* Zoltán, Balauserin *Dániel* Elemér, Vánatoron *Fejess* Dezső, Iernuton *Tempfly* János, Capusul Maren dr. *Bibó* Béla, Paniton *Barthos* Gábor, Bodogaian *Demeter* Lajos, Chibeden *Imre* Zsigmond, Zetean *Sebestyén* István, Lazarean *Anghi* István, Alunison *Kocsis* Lajos, Sumuleun *Fodor* Pál, akiknek önzetlen, fáradságot nem ismerő és a földmivelő nép érdekében kifejtett áldásos és értékes segítő munkájukért e helyen is hálás köszönetet mondunk az egyesület nevében.

A tanfolyamok előadói tisztét vállalták: *Anghi* Balázs, br. *Atzél* Ede, földbirtokos, *Adorján* Imre, gr. *Bethlen* Gábor, *Bikfalvy* Ferenc, *Bauer* Károly, *Biró* Pál, *Bartsch* Sándor, *Boros* György, *Biró* József, *Barabás* István, *Biebert* Ferenc, *Bálint* Sándor, *Brodescu* Teofil, *Corbutiu* János, *Debitzky* Béla, *Dániel* Elemér, *Demeter* Mózes, *Demeter* Lajos, dr. *Eöry* István, *Gyarmathy* Lajos, *Gyerkes* Mihály, *Halpert* Lajos, *Hajdó* Ödön, dr. *Konopy* Kálmán, *Koppány* Rezső, *Fabritius* Imre, *Lukács* Jenő, *László* János, *Lészai* Ferenc, *Molnár* Ferenc, *Mikó* László, *Miklóssy* Károly, *Nagy* Miklós, *P. Nagy* Sándor, *Orosz* Károly, *Póka* Pál, *Popovici* Mihály, *Seyfried* Ferenc, *Szőke* Mihály, *Szeghő* Dénes, *Szász* Ferenc, *Székely* Lajos, *Tunyogi* Emil, *Tempfli* János, *Telegdy* László, *Ugron* Pál, *Ugron* István, *Várady* Mihály, *Veress* István.

A tanfolyamok előadói hosszú időre maradó és értékes nyomot hagyó munkát végeztek és a legszebb magyar testvéri kötelességet teljesítették az előadói tisztség önzetlen vállalásával, miért is a legnagyobb elismerés és hála illeti őket és ezért e helyen is szivesen hajtjuk meg értékes és kedves munkatársaink előtt az elismerés zászlóját és fejezzük ki a nyilvánosság előtt is köszönetünket.

A tanfolyamok szervezésében és vezetésében résztvettek: dr. Szász Pál egyleti elnök személyes irányítása mellett Török Bálint egyleti igazgató és Seyfried Ferenc segédtitkár, Telegdy László, Szász Ferenc és Mikó László gazdasági felügyelők. A tanfolyamok ellenőrzésében részt vettek: gróf Teleki Béla és Máriaffy Lajos alelnökök, valamint gróf Teleki Adám a „Gazda” főszerkesztője, Markovits Kálmán, a Bihormegyei Gazdasági Egylet elnöke, dr. Gyárfás Pál földbirtokos és gróf Haller István.

A tanfolyamok minden értékes munkatársát nem tudjuk itt felsorolni, de nagyon sokan vannak még, akik segítségére voltak az ügynek gépek, állatok, anyagok, eszközök, stb., demonstrációs anyagok, fuvarok rendelkezésre bocsájtásával, szállás, ellátás nyújtásával, akiknek szintén ezuton a leghálásabb köszönetünket fejezzük ki az egyesület nevében.

A kéthetes téli falusi gazdasági tanfolyamokon mintegy 1000 kiscgazda nyert utmutatást a helyes és okszerű növénytermelés és állattenyésztés terén. A tanfolyamok rendezéséhez a lehetőséget egyrészt a szerény tandíjak, másrészt a tanfolyam előkészítőinek és előadóinak önzetlen és áldozatos munkája adta meg. A tanfolyamok rendezésénél az egyesületet az a meggyőződés vezette, hogy kevesebb tanfolyammal sokkal nagyobb eredmény érhető el a gazdasági kultúra fejlesztése terén, mint sok egy-két órás külön-külön községben tartott gazdasági előadással és a 25 tanfolyam befejezése után igazolva látta, hogy helyesen választotta meg e téren az utat, amelyen haladott és a jövőben is haladnia kell.

Női háztartási tanfolyamok.

Az egyesület vezetősége igen nagy jelentőségűnek tartja a kiscgazda családtagok szociális, népegészségügyi és gazdasági téren való felvilágosítását. Különös súlyt óhajtatni e téren a kiscgazda asszonyoknak és lányoknak nevelésére, ezért elhatározta, hogy a falusi gazda asszonyok és leányok részére 6 hetes női háztartási tanfolyamot rendez, azokban a községekben, amelyekben ennek szüksége felmerül és erre a lehetőség meg van. A női háztartási tanfolyamok keretében a tanfolyamok hallgatói kiképzést nyernek a főzés, vasalás, mosás, varrás, sertés-, baromfitenyésztés, kertészet, egészségügy, csecsemőgondozás, háztartás-vezetés, stb. terén. A tanfolyamok tudnivalóit a „GAZDA” 1937. február 1-i számában közölte és az egyesület az érdeklődőknek készséggel és díjtalanul nyújt felvilágosítást. Az első női háztartási tanfolyamot a közoktatásügyi minisz-

térium és az illetékes hatóságok engedélye alapján a Turda vármegyei Chiend községben rendezte az egyesület Domokos Jolán és Botz Ida tanítónők vezetése alatt, igen szép eredménnyel és sikerrel.

Országgrészünk magyar mezőgazdasági szakoktatásának egységesítése.

Az egyesület működési területén a magyar kisebbségi egyházak által létesített gazdasági iskolák egységes irányítás érdekében kezdeményező lépéseket tett az egyesület és minden remény meg van arra, hogy az illetékes tényezők az ügy érdekében meg fogják találni e téren a testvéries együttműködés felé vezető helyes utat.

Tanulmányi kirándulások.

Tanulmányi kirándulást rendezett az egyesület a ghilauai gazdasági tanfolyamon résztvett gazdaiifjak részére a ciumburdi gazdasági iskolába, a környékbeli jobb állattenyésztő és növénytermesztő gazdaságok utbaejtésével. A gazdaiifjak részére évenként szokásos németországi fél éves tanulmányi kirándulást az 1936. és 1937. év folyamán is megrendezte az egyesület.

Nagyobb számban vettek részt országgrészünk kiscgazdái az O. M. G. F. által a folyó év tavaszán Budapesten rendezett mezőgazdasági kiállítás és vásár kapcsán az egyesület által rendezett gazdasági tanulmányi kiránduláson Telegdy László és Mikó László gazdasági felügyelők és Szeghő Dénes állattenyésztési és egészségügyi felügyelő kalauzálása mellett.

A cluji gazdasági akadémia,

és a kapcsolatos mezőgazdasági célokat szolgáló intézmények vezetőségével igyekezett az egyesület szakszempontról a kapcsolatot fenntartani. Az akadémia résztvett az EGE. vetőmag-kiállításán. Az akadémia magyar hallgatóit pedig szakkönyvekkel és tanácsokkal látta el az egyesület.

Az EGE. és gazdaköreinek könyvtára.

Az EGE. könyvtárát az egyesület újból rendezte. Az elavult, idejét múlt könyveket selejtezte, azok helyébe új, a mezőgazdasági tudomány mai állásának megfelelő, a növénytermelés, növénynevelés, ipari és kereskedelmi takarmánynövények termesztése, állattenyésztés és egészségügy, mezőgazdasági gépészet, építészet, gyümölcs-, zöldség- és virágkertészet, szőlészet, borászat, tejgazdaság, stb. stb. körébe vágó, modern szakkönyveket

szerezett be, amelyek az egyesület tagjainak mindenkor rendelkezésére állanak. Ezenkívül külön gazdaköri könyvtárakat állít össze az egyesület az egyes vidékek különleges növénytermelési és állattenyésztési viszonyainak szemelőtt tartásával és azokat kedvezményes árak és feltételek mellett bocsájtja a falusi gazdakörök rendelkezésére.

Vetőmag-kiállítás és vásár.

Az 1937. év február hó 21—27. napjain a Földművelésügyi Minisztérium és cluji hadtestparancsnokság engedélye alapján vetőmag-kiállítást rendezett az egyesület székhelyén. A kiállításon számos bel- és külföldi növénynemesítő gazdaság vett részt és a vásáron mintegy 14 vagon gabona, 4 vagon lóhere, lucerna és egyéb takarmány-növény vetőmag és 3 vagon burgonya-vetőgumó cserélt gazdát, nagyrészen első kézből a közvetítő kereskedelem kizárásával. A kiállítás alkalmából a CFR. 50%-os személyszállítási kedvezményt engedélyezett a kiállítást látogatók részére a visszautazás alkalmával és 75%-os áruszállítási kedvezményt engedélyezett a kiállításon bemutatott és el nem adott áruk visszaszállítása alkalmával. A Pénzügy Minisztérium elengedte a belépő jegyek után kirótt 25 százalékos jegyadót, ezenkívül a kiállításra külföldről küldött vetőmagvakat feloldotta a kontingentálás alól, a Földművelésügyi Minisztérium pedig díjtalanul végeztette a szakközegeivel a külföldről érkezett vetőmagvak egészségügyi vizsgálatát. A kiállítás értékes, tanulságos és gazdag anyagát számos érdeklődő tekintette meg. A gazdakörök és helybeli iskolák csoportokban látogatták meg szakszerű vezetés mellett. A kiállítás ünnepélyes megnyitására és lefolyására a Gazdában részletesen beszámolt az egyesület.

Nemesített vetőmagkiosztás.

A növénytermelés fejlesztése érdekében az egyesület igyekezett megtenni mindent, amit a korlátok közé szorított lehetőségek megengedtek. Az 1936. év őszén mintegy 20 vagon nemesített őszi buza vetőmagot osztott ki az egyesület a gazdakörök útján a kisczadák között. Gondoskodott egyes vidékeken nemesített vetőmagszaporító telepek létesítéséről, ahonnan kisebb-nagyobb körzetek nemesített vetőmag szükséglete a jövőben könnyen és kevés költséggel biztosítható lesz. Ezenkívül a tavaszi vetőmag-kiállítás és vásár alkalmával emellett, hogy nagyobb mennyiségű gabona, takarmány, illetve vetőmag cserélt első kézből gazdát az egyesület növénynemesítő és nemesített magvakat ter-

melő gazdákat a nemes verseny kifejlődése céljából érem- és pénzjutalmakkal, valamint elismerő oklevellekkel buzdította a termelés színvonalának emelésére.

Nemesített vetőmagvakat termesztő és tisztavéri állatokat tenyésztő gazdaságok összehívása.

Számtalan esetben történik érdeklődés az egyesületnél nemesített magvak, tisztavérben tenyésztett tenyészállatok beszerzési forrása iránt. Epen ezért az egyesület felhívást intézett az érdekel gazdaságokhoz bejelentéseik megtétele érdekében és azok mielőbbi szives beküldését ezton is kéri.

Műtrágya kiosztás.

Az 1936. év őszén és az 1937. év tavaszán műtrágyázási kísérleteket indított be az egyesület Növénytermelési Szakosztálya országreszünk különböző vidékein. A kisczadák körében kiosztott az egyesület 100 mm. 18%-os mérszénitrogén műtrágyát 50%-os árkedvezmény mellett, ezenkívül közvetített mintegy 10 vagon 16 és 18%-os szuperfoszfát műtrágyát az egyesületi és gazdaköri tagok részére kisebb kedvezmények nyújtásával. A kedvezményes árak mellett kiosztott anyaggal a műtrágyázási kísérletek a kerületi gazdasági felügyelők ellenőrzése mellett folynak és azok eredményéről a GAZDA útján tájékoztatni fogja az egyesület a tagjait.

Tenyészállat beszerzés.

Az állattenyésztés fejlesztése érdekében megtette az egyesület mindazt, amit a rendelkezésére álló igen szerény eszközökkel tehetett.

Összeírta mindazon gazdaköröket és egyesületi tagokat, akik a budapesti mezőgazdasági kiállításról és tenyészállatvásárról tenyészállatokat óhajtanak beszerezni és megszerezte részükre Bucarestben a Földművelésügyi Minisztériumtól a behozatali engedélyt és pedig számszerint 10 drb. bikára, 2 drb. kancára, 12 drb. kanra és 10 drb. kosra. A tenyészállatok zavartalan behozatalának biztosítása érdekében eljárta a határállomásoknál vám- és állategészségügyi hatóságoknál, valamint a vonatkozó román-magyar egyezmény keretei között segítségére volt az érdekelteknek a kedvezményes valuta megszerzésében. Számos esetben volt segítségére az egyület tagjainak belföldi származású apaállatok beszerzésében, vagy közvetítésében.

Sertéskiosztó akció.

A nyugati kultur államok fejlett állattenyésztésének mintájára fellendíteni óhajtván országreszünkben a yorkshirei sertés tenyésztését, 50 drb. yorkshirei tenyész kocát osztott ki az egyesület a kisgazdák között kedvezményes feltételek és a tenyésztésre és tartásra vonatkozó szabályok előírása mellett, gondoskodván a kiosztott állatok védőoltásáról. A kiosztott és ellenőrzött kocák szaporulatának 50%-át évenként ugyancsak kedvezményes feltételek mellett óhajtja az egyesület kiosztani és így a kiosztandó állatok száma évenként növekedni fog.

Takarmánytermelés fejlesztése, legelőjavítás, zöldtermelő akció.

A népies állattenyésztés színvonalának emelése érdekében akciót indított az egyesület a rétek kezelése, felújítása, istálló- és műtrágyával való javítása és mesterséges takarmányok fokozott mértékben való termesztése érdekében. Az akció remélhető kedvező eredményeiről csak jövőben fogunk tudni beszámolni.

Állatbiztosító társaságok szervezése.

Országreszünk számos gazdakörétől vett megkeresés alapján az egyesület kidolgozta a falusi kölcsönös állatbiztosító társaságok szervezetének szabályzatát, mely az érdekelteknek bármikor rendelkezésére áll.

Gazdanapok, kiállítások, gazdasági előadások, versenyek stb.

Számos községben rendezett és támogatott az egyesület tanulságos és látogatott gazdanapokat, helyi jellegű gazdasági kiállításokat, értékes előadásokat, buzditó szántás, tejelő, trágyatelep stb. versenyeket, amelyekről számszerűleg röviden az alábbiakban számolunk be:

gazdanap	kiállítás	g előadás	szántás stb. verseny	klrándulás
Gilau	1	3	1	1
Mera	—	2	1	—
Chiend . . .	1	1	1	—
Bichiş . . .	1	3	1	—
Cluj	—	3	—	1
Ciumburd .	1	4	—	—
Căpuşul Mic	1	2	1	—
Stana	1	2	—	—
Bodo	1	2	—	—
összesen:	8	22	5	2

Állásközvetítés.

A munkanélküliség veszedelmétől a mezőgazdaság sem mentes. Számos okleveles gazdaszt, ispán, kertész, vincellér, gépész ten-

gődik a legnagyobb nélkülözések között állás nélkül, vagy jobb esetben más pályán, akiknek szakmájukban megfelelően való elhelyezése érdekében nyilvántartást vezet az egyesület, úgy az állástkeresőkről, mint a betöltendő állásokról és igyekszik az állást keresők megfelelő elhelyezését előmozdítani. Ezenkívül az állástkeresők hirdetőseit az egyesület háromszor díjtalanul közli a Gazdában.

Gazdasági gépek, eszközök, anyagok kedvezményes árak és feltételek mellett közösen való beszerzése.

Az EGE. Elnöksége az 1936. év folyamán megállapodást létesített több gyárvállalattal a gazdakörök és EGE. tagok mezőgazdasági gép, eszköz és anyag szükségletének kedvezményes árak és feltételek mellett való ellátása érdekében. Az 1936. évi szeptember hó folyamán kibocsájtott első felhívásunkra 1936. december hó 31-ig 129 drb. 1,294.467 lej értékű mezőgazdasági gép és eszköz iránt történt érdeklődés és 25 drb. 262.494 lej értékű különböző fajta gazdasági gépet vásároltak a gazdakörök, illetve EGE. tagok kedvezményes árak és feltételek mellett.

Az 1937. január hó 1-től, amely időponttól a gép árak mintegy 20—25%-al emelkedtek 105 drb. 1,736.310 lej értékű gép iránt történt érdeklődés, vétel pedig 56 drb. 288.809 lej értékben. Összesen tehát 234 drb. gép iránt 3,030.777 lej értékben történt érdeklődés és 81 drb-ot vásároltak meg 551.303 lej értékben. Átlag 18—20 százalékos kedvezményt számítva az akció kapcsán mintegy 110.000 lej készpénzt takarított meg az egyesület tagjai számára. A gépek fajtánként a következőképpen oszlanak meg:

Eladatott: 34 drb. vetőgép, 3 drb. triör, 2 drb. eke; 3 drb. permetező, 3 drb. borona, 1 drb. lókapa, 2 drb. alkatrész, 31 drb. Wolffféle eszköz, 2 drb. morzsoló.

Segítségére volt az egyesület a gazdaközönségnek a gyümölcsfa esemete és szőlőoltványok beszerzése terén is. Összeírta az egyesület országreszünk különböző területén működő faiskolákat és szőlőoltvány-telepeket, amelyeknél az egyesületi tagok és gazdakörök részére különböző kedvezményeket biztosított.

E helyen említjük meg, hogy a folyó évben a szőlőgazdák rézgálic szükségletének közösen, kedvezményes árak mellett való beszerzését óhajtjuk megkísérlni. A siker attól függ, hogy a gazdaközönség mennyire fogja átérzeni az akció jelentőségét és mennyiben fogja e téren saját érdekében támogatni az egyesületet.

Vélemények, szaktanácsok, adományok, pályadíjak.

Véleményt és szaktanácsot adott az egyesület a társ- és rokonegyesületeknek, intézményeknek, magánosoknak, növénytermelési, kertészeti, szőlészeti, borászati, gyümölcsészeti, legelőügyi, ingatlanforgalmi, szövetkezeti és más számtalan egyéb kérdésben. Ezenkívül eljár az egyesület tagjainak különféle ügyeiben.

Kisebbségi segélyeket nyújtott az egyesület macăui, floresti, sângerii, palatka stb. gazdaköröknek.

A vetőmagkiállítás és vásár anyagából mintagyűjteményeket ajándékozott a gazdasági és népiskolák tanszertárai részére. A téli falusi kéthetes gazdasági tanfolyamokat rendező gazdakörök részére az egyesület a néhai dr. Szentkirályi Ákos-féle gyapju-gyűjtemény egy részének felhasználásával gyapju-gyűjteményeket, azonkívül szakkönyveket és különféle gazdasági, kertészeti stb. falitáblákat, képeket ajándékozott.

Pályadíjakat tűzött ki az egyesület a gazdasági iskolák tanulói és a kéthetes gazdasági tanfolyamok hallgatói számára.

Háziipar felkarolása.

Országgrészünk fejlett népművészetének és háziiparának fejlesztése érdekében háziipari tanfolyamokat rendezett az egyesület, ezenkívül védelme érdekében feliratilag fordult a kormányhoz.

Különféle ügyek.

Foglalkozott az egyesület a tejértékesítési ügyének szervezésével, a kisgazdaságok számvitelének bevezetésével, az egyes vidékek tultermelés határán álló különleges terményeinek (hagyma, dinnye, cirok stb.) értékesítési kérdéseivel. Ugy szintén gondját képezte az egyesületnek a helyenként tapasztalható hiányoknak a pótlása (Ciuc vármege kukoricával való ellátása).

Képviseltek.

Képviseltette magát az egyesület a clujii tőzsde-igazgatóságában; a Gazd. és Hitelszövetkezetek Szövetségében, a Minerva Biztosító Intézet Rt. vezetőségében, az O. M. G. E. Mezőgazdasági kiállításán, az Erdélyrészi Méhész Egylet vezetőségében, stb.

Telekértékesítés.

Az egyesület a Muresan András-utca 8—10. szám alatti parcellák eladását befejezte, amennyiben a folyó évben való eladásra

fenntartott 3 telket eladta az időközi áremelkedéseknek megfelelően az előirányozottnál 85 ezer lejmel kedvezőbb ár mellett és pedig:

a 300.000 leire értékelt parcellát 330.000 leiért	
a 180.000 " " " 210.000 "	
a 200.000 " " " 225.000 "	
680.000 lei " " " 765.000 lei	

Vagyis a 3 telket az előirányozott 680.000 lej helyett 765.000 lejért adta el az egyesület.

Az egyesület anyagi viszonyai.

Az egyesület anyagi viszonyai felől a zárszámadások nyújtanak tájékoztatást. Az egyesület bevételeit képezik a tagdíjak, tagdíjhátralékok, előfizetési, hirdetési díjak, közvetítési jutalékok, adományok stb. A zárszámadások szerint az 1,212,678 lej vagyonnal szemben 1,125,823 lej teher és így 86,855 lej nyereség mutatkozik. Amennyiben az egyesületnek megfelelő anyagi eszközök állának rendelkezésére közérdekű, önzetlen munkásságát lényegesen fokozhatná a köz javára, ezért e helyen sem mulaszthatjuk el felkérni Tisztelt Tagtársainkat, hogy szíveskedjenek minden igyekezetükkel oda hatni, hogy a gazdaközönség legszélesebb rétegeiből minél tömegesebben lépjenek be a tagok sorába, mert csak így felelhet meg az egyesület hivatásának és szolgálhatja a mezőgazdaság érdekeit és a szakismeretek fejlesztését és népszerűsítését a köz javára. A számvizsgáló bizottság jelentését alább közöljük.

„Alulírottak a Transilvániai Gazdasági Egylet 1936. évi zárszámadásának megvizsgálására kiküldetvén ezen tisztségünkben eljárunk, a számadásokat folyó évi március hó 23-án megvizsgáltuk. Van szerencsénk erről jelentésünket a következőkben megteenni.

A pénztári napló bevételi és kiadási tételeit a szabályszerűen kiállított nyugták, utalványok, számlák, ellen nyugták és egyéb okmányokkal összehasonlítottuk és azokat helyeseknek találtuk. Megvizsgáltuk a főkényv, segéd- és számlakönyvek rovatait és tételeit, itt is mindent a legnagyobb rendben találtunk.

Javasoljuk, hogy az elnökségnek és a pénztárosnak a felmentvény megadassék.”

Dr. Darkó Akos sk., Dr. Szász Ferenc sk.,
Dr. Szentiványi Samu sk., Pálffy László sk.,
Vitélyos György sk.,
számvizsgálóbizottsági tagok.

Az E. Gazdasági Egylet 1936. évi mérlege

Vagyon

Teher

Sor sz.	Főkönyvi lap-sz.		Lei	b.	Sor sz.	Főkönyvi lap-sz.		Lei	b.
1.	6.	Alapítói tagdíj kötelezvény számla	54000	—	1.	2.	Alapítói tagdíj számla	239119	—
2.	7.	Egyleti ingatlan számla	59500	—	2.	3.	Mészáros-féle szervezkedési alapítvány számla	55852	—
3.	8.	Mészáros-féle szervezkedési alapítvány 11.361. sz. betétkönyv	55852	—	3.	4.	Mészáros-féle vándortanítói alapítvány számla	55852	—
4.	9.	Mészáros-féle vándortanítói alapítvány 11.463. sz. betétkönyv	55852	—	4.	43.	Ingatlanból eredő tőke számla	775000	—
5.	10.	Értékpapír számla	24800	—	5.		1936. évi nyereség	86855	—
6.	12.	Berendezés (leltár) számla	17893	—					
7.	5-13.	Adósok-hitelezők számla	24724	—					
8.	36.	Pénztár számla	75844	—					
9.	44.	Takarékpénztári számla	654717	—					
10.	45.	Postacsekk számla	189496	—					
			1212678	—				1212678	—

Az E. G. E. 1936. évi pénztárforgalmi eredménye

Veszteség

Nyereség

Sors sz.	Főkönyvi lap sz.		Lei	b.	Sors sz.	Főkönyvi lap sz.		Lei	b.
1.	30.	Gazda számla	24340	—	1.	10.	Kamat számla	9735	—
2.	39.	Fizetések számlája	166210	—	2.	15.	1935 évi eredmény számla	50467	—
3.	38-41.	Vegyesek számlája	28450	—	3.	34.	Irodalmi és Könyvkiadó Vállalati számla	4049	—
4.	42.	Adó számla	98506	—	4.	37.	Tagdíj számla	153185	—
5.		1936. évi nyereség	86855	—	5.	40.	Szervezkedés és oktatás-ügyi számla	186925	—
			404361	—				404361	—

Cluj, 1936. december 31.

Török Bálint s. k.
igazgató.Dr. Szász Pál s. k.
elnök.Szatmári Ilona s. k.
pénztáros.

Fenti számadást megvizsgáltuk és azt a könyvekkel összehasonlítva, mindenben egyezőnek és rendken levőnek találtuk.

Cluj, 1937. március 23.

Dr. Darkó Ákos s. k.

Pálffy László s. k.
számvizsgáló bizottsági tagok.

Dr. Szász Ferenc s. k.

Biztosítsunk
a mi intézetünknel, a

Minerva

Népszerű feltételek!
Olcsó díjak!

Biztosító Rt.-nál, Cluj.

Invitare la Adunare Generală.

Societatea Agrară Ardeleană va ține în ziua de 18 Aprilie 1937 ora 10 a. m., la sediul societății din Cluj, Str. Andrei Mureșan Nr. 10

Adunarea Generală Ordinară,

la care cu onoare îi invităm pe membrii societății, cu notificarea că în caz, dacă Adunarea Generală nu va putea hotărî din lipsa numărului suficient de membrii, se va ține o nouă Adunarea Generală în ziua de 25 Aprilie 1937 (*Duminică*) la ora 10 a. m., care conform punctului f) al §. 13, va hotărî asupra punctelor fixe în ordinea de zi a ședinței din 18 Aprilie 1937.

Cluj, la 1 Martie 1937.

Președinte: Dr. Szász Pál s. s. Director: Török Bálint s. s.

Ordinea e zi:

1. Deschiderea adunării de președinte.
2. Darea de seamă asupra activității societății din 1936.
3. Prezentarea operațiunilor financiare încheiate în 1936.
4. Prezentarea bugetului 1937.
5. Modificarea statutelor.
6. Stabilirea taxei membrilor fondatori.
7. Eventuale propuneri care se învințeau în scris cu 8 zile înainte a ședinței.

Közgyűlési meghívó.

Az E. Gazdasági Egylet 1937. évi április 18-án (vasárnap) délelőtt 10 órakor, Clujon, az egyesület székházában, Str. Andrei Mureșan 10. sz. alatt

rendes közgyűlést tart,

melyre az egyesület tagjait tisztelettel meghívjuk, azzal a megjegyzéssel, hogy amennyiben a közgyűlés a tagok kellő számban való megjelenésének hiányában határozatképtelen volna, újabb közgyűlés április hó 25-én (vasárnap) délelőtt 10 órakor fog tartatni, mely az alapszabályok 13. §-nak f) pontja értelmében, a megjelent tagok számára való tekintet nélkül, határozni fog az április hó 18-i ülésre kitűzött tárgyak felett.

Cluj, 1937. március hó 1-én.

Dr. Szász Pál s. k., Török Bálint s. k.,
elnök. igazgató.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. Jelentés az egyesület 1936. évi működéséről.
3. Az 1936. évi zárszámadások előterjesztése.
4. Az 1937. évi költségvetés előterjesztése.
5. Az alapszabályok módosítása.
6. Az alapító tagsági díjak megállapítása.
7. Esetleges indítványok, melyek a közgyűlés előtt 8 nappal írásban beadandók.

MEGHIVÓ.

Az E. Gazdasági Egylet igazgató-választmánya f. évi április hó 6-án, (kedden) d. e. 10 órakor Clujon, az egyesület Muresan Andras utca 10. szám alatti székházának üléstermében

rendes ülést tart,

amelyre az igazgató-választmány Tisztelt Tagjait ezuton meghívja.

Cluj, 1937. március 20-án.

Az E. G. E. Elnöksége.

Az E. G. E. és gazdaköri könyvtárak iránt több érdeklődő levelet vettünk, amelyekre válaszul e helyen közöljük, hogy az egyesület könyvtárának átrendezése és új, modern gazdasági könyvekkel való kibővítése körülbelül április hó folyamán befejezést nyer. Amint ezzel a munkával az egyesület elkészült, azonnal hozzáfog a gazdaköri könyvtárak összeállításához is. A gazdaköri könyvtárak könyvjegyzékét a „Gazdában” ismertetni fogjuk és ugyanakkor az árakat is közöljük majd. Addig az érdeklődők szíves türelmét kérjük.

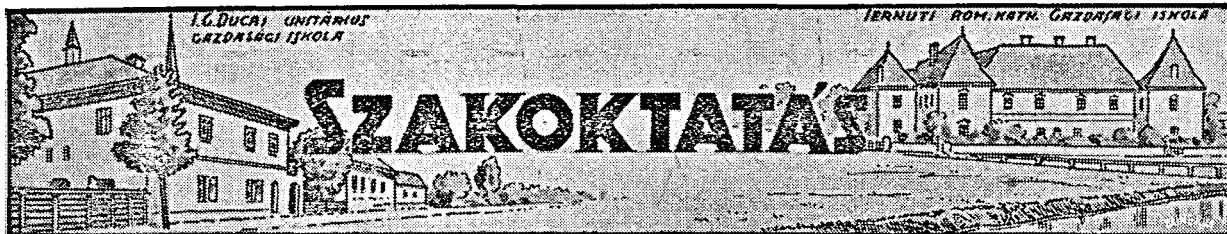
Gazdasági gépek közösen kedvezményes árak és feltételek mellett való beszerzése. Az E. G. E. megállapodást kötött több elsőrendű mezőgazdasági géppárral a gazdasági gépek és eszközök kedvezményes árak és feltételek mellett való szállítása tárgyában. Az egyesület a tagjai és gazdakörei számára egyszerű levelezőlapon való megkeresés esetén készséggel és díjtalanul küldi meg a beszerezni óhajtott gazdasági gépek kedvezményes árjegyzékét. 1645—1937.

FELHÍVÁS

a szőlősgazdaközönséghez a rézgális közösen való beszerzése tárgyában!

Régi óhajta a szőlősgazdaközönségnek, hogy rézgalie szükségletét közösen és olcsó áron szerezhesse be. Felhívjuk ezért az összes érdekelt szőlősgazdát, hogy a községi gazdakör vagy E. G. E. tagok útján szíveskedjenek községenként összeírni és bejelenteni a szőlősgazdaközönség ez évi rézgalie szükségletét. A bejelentésnél kérjük a termelő nevének, pontos címének, vasút állomásának és beültetett szőlőterületének, valamint az igényelt rézgalie mennyiségének a szíves közlését.

Az E. G. E. Elnöksége.

Önbizalmunk visszatért.

Ghiurghiu gyönyörű fensikjét nem is olyan régen őserdő övezte. Erdő és erdő mindenfelé, merre a szem ellátott. Ebből élt a székely. Évente annyi fát termelt ki, mennyi szerény kiadásait fedezte. Földműveléssel és állattenyésztéssel szinte csak úgy kedvtelésből foglalkozott. Ez volt a nyugalom korszaka.

1908 évben jött a vasut, magával hozta az úgynevezett kultúrát. A Maros mentén úgy nőttek ki a fűrészgyárak, mint földből a gomba. Munkások ezrei estek neki az őserdőnek. Az égbe nyúló büszke fenyők nyögve, recsegve borultak a földre. Dült a pénz, mely meghozta s felfokozta népünkben az igényt. Mennyi pénz volt mindenfelé! Aranykorok voltak.

Erdőségeink 90%-át kitermeltük. Erdőségeink ritkulásával ritkubnak a fűrészgyárak is. S vajjon, ha majd az utolsó nagy fűrészgyár füstölő kéménye is porba hull, milyen korszak következik le ránk? A nyomoruság korszaka. Hiszen kiadásaink napról napra nőnek s bevételeink ijeszten esőkennek.

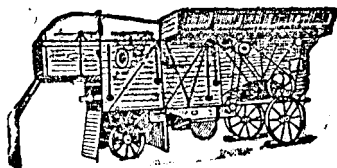
Gazdatársaimmal 18 éve keressük a kivezető utat s rettegjük a bekövetkezendő katasztrófát. 18 év alatt senki Gyergyónak segítő kezét nem nyújtott. Szónokolni szónokoltak, én is többek között. Egymást hangosan meg is éljeneztek, de mikor a népes gyűlések szétoszlottak, mindnyájunk lelkében ott lábatlankodott az a kicsi gondolat, hogy ezek a gyűlések nagyon keveet érnek.

Jönnie kellett egy Szász Pálnak, egy cselekvő embernek, aki az EGE. élére állva, lüktető életet hozott magával. Ellátogatott hozzánk is s felismerte nyomban Csikmegye bajait. Meglátta a földművelést és állattenyésztést babacipőben tipegni s gyorsan cselekedett. Két gazdasági tanfolyamot rendezett s munkatársainak legjobbjait küldötte ki ide a messzi Csikországba, hogy előadások keretében megismertessék és megszeretessék azt a földet, amely földhöz mint utolsó mentvárhoz menekült a terveiben és reményeiben letört magyar hivatalnok osztály is, maikor a forradalom kitepte kezéből a diplomát.

Nagy sikere volt a lazareai tanfolyamnak s a vizsga impozáns, melyet 1500 kisgazda hallgatott végig. Itt látnia kellett mindenkinek, hogy a tanfolyam és vizsga hallgatói lelkében felengedett a közömbösség fagya s a felénk nyújtott segítő kéz, sziveket forrasztott egybe s nemes ösztönt ébresztett fel a szunnyadó lelkekben. A felénk nyújtott segítő kezét, baráti jobbot illető tisztelettel, de göresösen ragadjuk meg s el sem engedjük, míg támolyogva járunk.

Hálás köszönet az EGE. agilis elnökei és táborkarának azért a szives jóságáért, amit a kitaszított, elfeledett Gyergyó gazdasádsadalmáért tettek. *Angi István.*

Az E. G. E. által rendezett gazdasági tanfolyamokat helyszűke miatt, lapunk következő számában ismertetjük.

Hofherr-Schrantz-Clayton-Schuttleworth RT.

Budapest

88

„HSCS“ nyersolajtraktorok,
 „SUPERIOR“ acélvázás cséplőgépek,
 vetőgépek, valamint az összes egyéb mezőgazdasági gépek legtekélyesebb kivitelben.

Felvilágosítást nyújt:

Turnătorie de Fier și Fabrica de Mașini din Cluj S. A.

Secția: Mașini Agricole Cluj, Calea Regele Ferdinand 62. — (Telefon No.: 2-92.)

Kérdés - Felelet

Kásler István Déva. Kérdés: Szeretném megtudni, hogy mikor és milyen módon legelőnyösebb vetni a lucernát?

Felelet: a lucerna vetését minél korábban végezze el a gazda, a növény a tavaszi csapadékot kihasználhassa és megerősödve kerüljön az aratás utáni száraz időszakba.

Nem célszerű a lucerna vetését a védőnövény (őszi buza, tavaszárpa) bokrosodása után elvégezni, mert ilyenkor a fiatal növény napfény hiányában, gyökér helyett a szár fejlesztésére fekteti a súlyt és ezáltal elmarad a gyökér kívánatos megerősödése.

Az aratás utáni, júliusban történő vetést nem ajánljuk, egyrészt, mert a talaj nem lehet a lucernának megfelelő előkészítésben részesíteni, másrészt viszont, bizonytalan lesz magcsírázása és a fiatal növény fejlődése, a nálunk szokásos nyári száraz időjárás miatt. Továbbá, a felszántott tarlóban már azért sem sikerülhet a lucernavetés, mert a szálas gabonaneműek alá nem trágyázva, a talajban nincs megfelelő tápanyagmennyiség, már pedig a lucerna legalább olyan mértékben hálálja meg a gondos talajművelést és trá-

gyázást, mint a többi szántóföldi növény.

A vetés módját illetően, a géppel való vetés volna az ajánlatos, amit hosszában és rá keresztben is célszerű elvégezni, miáltal egyenletes és sűrű lucernakaszalót létesítünk.

Védőnövényül megfelelnek a különböző fajta gabonaneműek (őszi buza, őszi és tavaszi árpa, stb.) ha azonban takarmánytermeléssel is foglalkozunk és azt kellőképpen értékesíteni tudjuk, igen jó védőnövényül szolgál a zabosbükköny, mivel ez a szántóról korán lekerül és ennek folytán a lucerna idejében fejlődésnek indul. Kedvező időjárás mellett, ugyanabban az évben, kétszer is kaszálható.

A vetőmagmennyiség kh-ként 15–20 kg. szokott lenni, mely mennyiséget okvetlenül el kell vetni, mert ellenkező esetben, gyengén fejlődő és ritka lesz a lucernás.

Kérdés: Hogyan lehetne beszerezni Mauer János: „A szőlő helyes metszése” c. könyvet.

Felelet: A könyv régi kiadása, csak Magyarországról lehet behozatni, a Minerva könyvkereskedés útján. Címe: Cluj, Strada Regina Maria 1.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Rejtvény

**A búza melyik betegségét látjuk e képen?
Mivel és hogyan lehet ellene védekezni?**

Megfejtést 1937. ápr. 15-ig kell beküldeni a GAZDA szerkesztőségébe. Cluj, Str. Andrei Muresan 10.

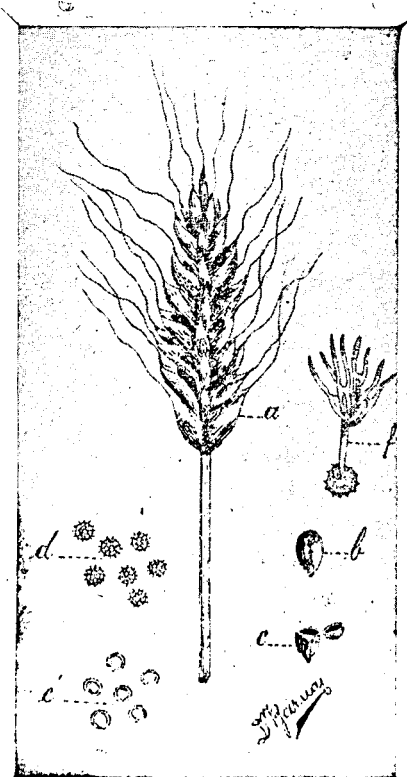
A rejtvény helyes megfejtői részére a következő jutalmakat tűzzük ki: 1. 3 drb. gazdasági tárgyú könyv. 2. 2 drb. gazdasági tárgyú könyv. 3. 1 drb. gazdasági tárgyú könyv.

A márciusi számunkban közölt képek angolkóros malacokat ábrázolnak. A betegség leküzdésére takarmánymész (Nutor) és D-vitamin (Deavit) adagolását ajánljuk.

A helyes megfejtők közül, sorshuzás után a következők részesültek a kitűzött díjakban: Dezméri János, Palatea. Soós Gergely, Chibed. Domokos Jakab, Maresti.

A párolgás okozta veszteség a hordó nagysága és minősége, a pince hőmérséklete és nedvessége szerint kisebb vagy nagyobb lehet. A száraz és meleg pincében, úgyszintén kisebb hordóban nagyobb az apadás. Az évi veszteség 15–4%-ig mozoghat. Átlagban 2%-ra becsüljük.

Keresünk egy szőlőkezelőt, több családtagból álló munkacsoporttal. Borbáth Cluj, Str. Episcopul Nicolae Ivan 10. szám.

Búza. Az utóbbi időkben ujabban nagyobb eladások történtek. Természetes következményképpen áremelkedésről számolhatunk be. A múlt héten nem kevesebb, mint kétezer lejjel emelkedett vagonként. A búza áremelkedése már akkor látható volt, amikor a kikötőkben felszabdultak a silozók s ma már az a helyzet, hogy csak nagyon kevés áru fekszik a kikötői raktárakban. A búza ára ma Clujon 450 460, ezzel szemben vidéken ezer lejjel drágább.

Kukorica. A gyenge kereslet és tömeges kínálat folytán az árak visszaestek. Az idő megenyhülése folytán a minőség sem megfelelő, úgy hogy a múlt héttel szemben, az árakban határozott visszaesés mutatkozik.

Zab. Kereslet híján semmi mozgás a piacon nincs. Nagy mennyiség van spekulációra felvásárolva és, már önmagában véve ez a tény, valamint az, hogy a hadsereg még mindig nem vásárol, valószínűtlenné teszi az áru értékemelkedését. Megítélésünk szerint ha váratlan, és a zabra kedvezőtlen időjárás nem következik be, úgy a cikkben főleg további áresés következik be. Clujon ma a zab ára 310—15, vevő nélkül.

Árpa. Korábbi jelentéseink megerősítésére hozzuk fel, hogy ebben a cikkben további áremelkedés van. Nagyon kevés áru található a kereskedőknél, de tudomásunk szerint a gazdáknál még kevesebb. Az árpa ára csak névleges, hiszen olyan kevés áru van a piacon, hogy üzletkötések csak a legkritikább esetben történnek. Az árpa ára ma Clujon 39—40 ezer lei.

Lóhere, lucerna. Amint előzőleg jelentettük, a két cikkben semmi változás nem következett be, mert az exportőrök a német alacsony ármaximálás miatt (90 márka), másrészt az idők előrehaladottságáért a vételeket egyelőre beszüntették. Valószínű, hogy április közepe táján a kereskedők spekulációkra fognak vásárolni alacsony árakon. A lóhere névleges ára ma 22 lej s lucernaé 28 lej. Itt említjük meg, hogy ólmozott lóhere és lucerna mag őszi fizetésre, váltógarancia mellett kapható. Felvilágosítást szívesen nyújt a Gazda szerkesztősége.

ÁPRILIS HAVI ALLATVÁSÁROK.

1. Agriseu, Balint, Sânpetru de Câmpie (ápr. 1—2).
3. Mediaşul Aurit, Sânnicolaul Mare, Tg.-Mureş (3-6 Ulmeni)
4. Cehul Silvaniei.
5. Arded, Hida.
6. Oena Mureşulci, Uioara.
7. Braşov, Negreşti, Rupea, Tileagd.
8. Lozna, Zaul de Câmpie (8—9).
9. Săcueni (Jud. Odorheiu).
10. Craidorolt, Crasna, Dej, Mediaş, Sovata (10—14), Teaca (10—11).
11. Mediaş, Sărmășag.
12. Mediaş.
13. Băţani Mari, Săcueni (Jud. Odorheiu).
16. Buzias, Halmei, Salonta, Şeini.

17. Livada, Surduc.
18. Sărmaşu, Şomcuta-Mare, Turda (18—19).
20. Bârsana, Buza, Ghilău, Ghiudari (juhvásár).
21. Buza, Copşa mică, Sibiu (április 21—27).
22. Ghiudari, Lipova.
23. Beiuş, Berchez, Comadi Lechinţa, Racoşul de Jos.
24. Aleil, Beltiug, Cluj, Codlea, Gherla (juhvásár), Lechinţa, Periam, Săvasla.
25. Ciucea, Cluj, Copşa mică.
26. Teiuş (26—27).
27. Marghita, Racul, Sft.-Gheorghie.
28. Bandul de Câmpie, Ditrău, Iara, Ocland, Racul.
29. Gherla, Iara, Teaca (29—30).
30. Caransebeş, Iara.

Allatárak Clujon. Élősúly, sertés, teljesen hizott 24 lej. Sertés, félhizott 20 lej. Teljesen hizott tehén 14—15 lej. Teljesen hizott ökör 16—17 lej. Vékony, feldolgozásra alkalmas növénydékborju 12—13 lej. Nehéz igásló párja 16—18 ezer lej. Kocsiló párja 17—19 ezer lej. Igásökör párja 13—16 ezer lej. Fejős tehén ára szavatolással, napi 26—25 liter tejjel 10—14 ezer lej. Szavatolás nélkül 8—10 ezer lej. Szopóborju ára 1400—1600 lej.

Ki mit vet, úgy arat!

A legjobb gazdasági, vetemény- és virág-

magvak

Cluj, Piaţa Mihail Viteazul 4. sz. alatt

Bréver
magkereskedésében

Árjegyzék kívánatra ingyen!

**Földvári Gazdasági Iskola
Feldioara, jud. Braşov**

Mindennemű 97

gyümölcsfák

nagyban és kicsinyben
kaphatók.

•
Árjegyzék díjtalan!

Tőzsdei árak

Március hó utolsó hetéből. Árak tőzsdei helységeken értendők.

Tőzsde helysége	Buza	Rozs	Árpa	Kukorica új	Lu-korica tavalyi	Zab	Mak	Napr-forgó	Fehér-bab	Lóhere mag	Lucerna mag	Lóhere és lucerna széna	Széna	Megjegyzések
CLUJ	450 460	—	380	270	—	315	—	—	520	2200	2800	—	140	
ORADEA	470	220	—	280	—	300	—	—	—	—	—	—	—	
TIMIȘOARA	470	—	—	310	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
BUCUREȘTI	500	460	380	300	—	310	—	—	720	—	—	—	—	
SATMAR	460	340	—	270	—	—	—	550	—	—	—	—	—	

H I R E K

A FELTÁMADÁS SZENT ÜNNEPÉN, TAGJAINNAK ÉS AZ EGÉSZ MAGYAR GAZDÁRSADALOMNAK BOLDOG ÜNNEPEKET KIVÁNUNK.

A bortermelők saját termésü boraikat poharazhatják. A szesz-törvényt módosító javaslat szerint a jövőben minden bortermelőnek megengedik, hogy saját termésü borát poharazás formájában kimérhesse. A termelő e célra kocsmahelyiséget is tarthat, de csak abban az esetben, ha az italmérési díjakat épen úgy megfizeti, mint minden más kocsmáros.

Meg akarják adóztatni a sertéshizlalókat. Timisoararól jelentik, hogy a pénzügyi közegek adóalapnak tekintik a sertéshizlalást is, amire viszont nem lehet törvényes intézkedést találni. A földmivelésügyi kormánynak volna a feladata, hogy intézkedjék, mert a sertéshizlaló mezőgazdákat nem lehet újabb adókkal súlytani.

A kormány nem tette magáévé a második határmenti birtok kisajátítási javaslatot sem. A napokban Barbul Iliés Károly dr. a Goga-párt satmari képviselője parlamenti kezdeményezéséből újabb törvényjavaslatot nyújtott be, melynek értelmében az állam sajátítsa ki a magyar határ mentén 100 km-es körzetben a kisebbségi kézben lévő földterületeket. A kormány

a javaslatot nem tette magáévé s így ismételten felhívjuk a határ mentén lakó gazdatestvéreinknek figyelmét arra, hogy ne üljenek fel az álhíreknek, mert azok teljesen alaptalanok.

Ezzel kapcsolatban Sasu miniszter febr. hó 25-én a kormány nevében a német gazdák küldöttsége előtt a következő kijelentést tette: A kormány a javaslatot nem teszi magáévé, hanem a leghatározottabban elutasítja. Felhatalmazom önöket, hogy ezen megnyugtató kijelentésem az illetékes hatósággal közöljék.

Megkönnyítik a végrehajtást a nem fizető konverziós adósok ellen. A Prezentul című közgazdasági napilap jelentése szerint Bratianu Dinu a kormánypárt elnöke hosszas tárgyalást folytatott Sasu földmivelésügyi miniszterrel. Elhatározták, hogy a késedelmes konverziós adósok elleni összes keresetknél eltörlik az előírt bírósági illetéket, azonkívül pedig lényegesen meggyorsítják a bírósági eljárást. Azt is elhatározták még, hogy konverziós részleteket ezentúl az adóhivataloknál is be lehet fizetni, hogy ezáltal megkíméljék a konverziós adósságot attól, hogy minden egyes részlet fizetése céljából a hitelező székelyre utazzon.

Állami mének Treiseaune megyében. Az állami mének március 15-én megérkeztek a fedeztetési díj 100 lej. A vármegyei Gazdasági Kamara hét drb. No-

nus mént szerzett be mezőhegyes környékéről és ezekből br. Apor Péternél Turian és egyet Bikassy földbirtokosnál Dalnicban helyeznek el. Fedeztetési díj 200 lej.

Sóval fizet Románia a magyar gépekért! Mint ismeretes Magyarország ezidő szerint Németországból szeri be sószerűségének nagyobb részét. Románia évek óta tett kísérleteket arra, hogy minél nagyobb mennyiségű sót tudjon eladni Magyarországnak, de különböző okokból ez nem sikerült és hivatalos kimutatás szerint 1936-ban a magyar piac mindössze 67.000 pengőre vagyis körülbelül 2.000.000 lej értékű sót vásárolt Romániától. Mint hírlik ezt az exportot is csak azért lehetett megcsinálni, hogy a kivitt só árából kilehesen egészíteni azokat az összegeket, amelyek a budapesti Ganz-Danubius műveknek jár a Romániába szállított motorért és villamos gépekért.

Oroszországi és perzsi juhokat akar vásárolni a kormány. A napokban Berceanu földmivelésügyi alminiszter értekezletre hívta össze az állategészségügyi felügyelőket, akikkel az ország uhállományának felfrissítéséről tárgyalt. Figyelembe véve azt, hogy különösen a tenyészjuhok hiányát érzik a romániai mezőgazdák, elhatározták, hogy Szovjetországból és Perzsiából megfelelő számú karaküll tenyészjuhok hoznak be. A továbbiak során pedig megvitatták a

lehetőségét a kis juhtenyésztők szövetkezetbe való tömörülésüknek, hogy a gyapjút jobban tudják értékesíteni.

50.000 hold erdő árát kéri a kormánytól a ciuc-i székely gazdák. Dr. Gál Endre a magánjavak igazgatója elmondotta, hogy a kisajátítás során elvett 62.000 hold erdőből visszaitélt 12.000 holdat a közbirtokosság nem tekinti elintézettnek, mert az elvett 50.000 holdért semmivel sem kártalanították. Épen ezért megteszi a szükséges lépéseket, hogy a kormány fizesse ki az 50.000 hold erdő kisajátítási értékét.

Már a házi magolaj árusítása is tilos. A nagybőjtben az egész országban, de főleg Ciuc megyében árusítják a házi magolajat, ami ellen soha semmiféle pénzügyi hatóság kifogást nem emelt. Husvét előtt azonban Ciuc megyében megjelentek a pénzügyi végrehajtók és külön miniszteri engedélyt kértek a poharazással áruló szegény falusi emberektől. Ilyen körülmények között természetesen nem lehetett bőjti olajat kapni. Az árusításból olyan jelentéktelen összegek folynak be, hogy még az engedély díját sem tudták volna kifizetni belőle. A pénzügyi hatóságok már az egyházi, illetve vallási életbe is beleszólnak.

Tárgyalások a legelő feljavításáról. A transsylvaniai megyei gazdasági hivatalok vezetői a napokban értekezletet tartottak Brasov-ban, ahol részletesen megvitatták a legelők feljavításának kérdését. Szóba került a védőoltások magas ára, az apaállatok istálló hiánya, majd elhatározták, hogy kérni fogják a kormányt a legelőknek dió- és eperfákkal való beültetésére.

Jutalom a selyemhernyótenyésztés fokozására. A pénzügyminisztérium végleges formába öntött javaslata szerint a selyemhernyótenyésztők jutalomban fognak részesülni a jövőben. Erre a célra a Lugoj-i állami selyemhernyótenyésztő telepről származó szárított gubok után fizetendő kg-ként 112 lej forgalmi adót szánta a minisztérium. Az ezen adóból be-

folyó összegeket a minisztérium letétbe helyezi és alapul létesít belőle a földmivelésügyi minisztérium rendelkezésére és minden selyemgubó termelési kampány végén jutalomba részesítik belőle a termelőket a beszolgáltatott selyemgubó mennyiséggel arányban.

Rövidesen megkezdik a gabona közraktárak építését. A kormány törvényjavaslatot nyújtott be a parlamentbe egy román közraktár Rt. létesítésére. Ez a vállalat állami és magánrészesedés alapján 600,000,000 lejmel alakulna meg és koncessziót kap arra, hogy kizárólagos joggal gabona közraktárakat építsen és kezeljen az egész ország területén, amely 30 év múlva az állam tulajdonába menne át. Egyelőre a társaság csak 100 millió lejjel indulna, amelyből az állam csak 50,000,000 lejt fog efizetni. A pénzből a társaság főként a kisgazdák részére közraktárakat fog építeni falvakban, kerületi raktárakat a víziútak mentén, városokban és mindenütt ahol szükség lesz. A társaság által kibocsátandó raktárjegyek ugyanazon kedvezményben részesülnek, mint az állami közraktárak. Az általuk kibocsájtandó varánsok és elismervények üzleti forgalom tárgyát képezheti, vagyis a gazda nem lesz kénytelen a gabonáját eladni, ha pénzre van szüksége, hanem beszállítja valamelyik közeli közraktárba és a róla kapott elismervényt adja el.

Hibaigazítás. Lapunk előző számában „Termeljünk lucernát” c. cikket nem Bikfalvy István, hanem Bikfalvy Ferenc írta.

Az államnak elővételi joga van az összes kisajátított birtokok épületeire. A képviselőház egyszakos törvényjavaslatot szavazott meg, amely az agrárreform 47-ik szakaszát módosítja. A megszavazott szakasz szerint az államnak egyenlő áron és egyenlő vásárlási feltétellel mellett elővételi joga van a teljes egészükben, vagy részben kisajátított birtokok épületeire, valamint bármennyi holdat meghaladó, akár egy, akár több tag-

ból álló ingatlanra nézve a belsőségekkel bezárólag. Áll ez akkor is, ha azok a kisajátítás alá nem vetett földbirtokok, akár olyanok, amelyek megmaradtak a tulajdonosok kezén, a földbirtok reform alkalmazása után amennyiben művelhetők a törvény hatálybalépésekor.

Ingyenes méhészeti tanfolyamok. Országgrészünk méhészeti egyesülete a folyó évben is rendez ingyenes méhészeti tanfolyamokat. Ezért 1937-ben Clujon 2 tanfolyam rendezését vette tervbe: az egyiket május 20-tól 29-ig, a másikat szeptember 16-tól 25-ig. A 10 napos tanfolyam ingyenes, mindössze 100 lej beiratási díj fizetendő a méhészegyesület pénztárába, Cluj, Str. Andrei Muresan 10., a jelentkezéssel egyidejűleg. A tanfolyamot csak az esetben rendezik meg, ha legalább 20 hallgató jelentkezik. Megfelelő számú jelentkező esetén külön kaptárkészítő tanfolyamot is tart az egyesület, abból a célból, hogy a méhészek megtanulják a kaptár házilag való elkészítésének a módját. A kaptárkészítő tanfolyamon mindenki a saját anyagából a maga részére készíthet kaptárt. A tanfolyamokra, azok megkezdése előtt legalább 5 nappal a részvételi szándék bejelentendő. — Cim: Méhészeti Egyesület, Cluj, Str. A. Muresan itca 10.

APRÓHIRDETÉSEK

Ifj. Törday Ferencnél Tg.-Mures, Str. Tamplariilor Nr. 6. eladó egy alig használt kombinált — műtrágya szóros — 19 soros Kühne-féle sorvetőgép. Értekezni tulajdonosnál fenti cím alatt.

Állást keresők

Egy képzett gazdatiszt, nős, állást keres, a mezőgazdaság minden ágában elsőrendű szakember, különösen a sertésenyésztés és exprezs hizlalás terén. Cim: Keresztes Lajos Sâncraiu de Mures pu. Tg.-Mures.

Gazdaságban vagy nagyméhszetben alkalmazást keresek azonnali belépésre fix fizetés és teljes ellátással. Cim: Gyerkő Márton, okl. gazda, Porcesti, p. u. Aluniș, jud. Mures.

Allást keres gazdasági akadémiát végzett, ref., nős, 37 éves, a gazdaság minden ágában jártas okleveles gazda. Cim: Kiss Sándor, Brezea, p. u. Reghin, jud. Mureş.

Erdészeti, vagy mezőgazdasági állást keres Rázmán Gábor, Cluj, Ellenzék könyvosztálya.

Keresek szeptember 1-re tanult, gyakorlati kertészt, melegházzal rendelkező nagyobb faiskolás kertészeti vezetésére. Ajánlatokat: Jäger Mátyás, Deta, címre kérek.

Földműves iskolát végzett. Sárvari tejgazdasági szakkiskolát végzett; gépkezelői vizsgát tett 40 éves, nős, gyermektelen, több évi gyakorlattal bíró, szakmáját kitűnően értő egyén alkalmazást, lehetőleg segédtiszti állást keres. Cim: Horváth Zoltán, Moftinul Mic, jud. Sălaj.

Bokor- és futórózsák, Gladiolus amerikai óriás virágu, Dáhlia, Chrysantheum, nagy virágu stb. növények és gumókról árjegyzéket ingyen küld J. Öllerer virág- és rózsá nagykertészete, Târgu-Mureş, Telefon 353.

Szőlőoltványait ha megbízható helyről akarja beszerezni faj és minőség szerint, forduljon Veress Sándor szőlőoltványtelepeshez. Posta: Adámus. Jud. Târnava-mică. 96.

Lucerna-szénát vásárolok nagyobb mennyiségben. Árát kérem ab vasúti állomás közölni. Cim: Natan Reichmann, notar comunal, Măneşti, jud. Rădăuţi. Kérem románul levelezni.

Eladó egy jó állapotban levő Cormick-féle marokrakó aratógép. Cim: Pető Benedek, Turia, jud. Treiscaune.

FŐMUNKATÁRSÁK:

Dr. Asztalos Sándor, Br. Atzél Ede, Dr. Gróf Bethlen László, Br. Bánffy Ferenc, Bodor Kálmán, Boroczy László, Csomós János, Dancs Sándor, Dóczyiné Berde Amál, Demeter Lajos, Dr. Eöry István, Farkas Árpád, Dr. Caál Alajos, Dr. Gergely Endre, Gyalui Sándor, Gyarmathy Piroska, Haáz Rezső, Hirsch Ernő, Korponay Kornél, Korponay Ferenc, Koós Károly, Kama-

rasi Szász Ferenc, Dr. Konopi Kálmán, Br. Kemény János, Klözel Oszkár, Dr. Nagy Endre, Nagy Miklós, Dr. Oberding József, Dr. Parádi Kálmán, Dr. Péter Béla, Pohl Béla, Récsey Lajos, Dr. Schilling Dezső, Schöppner Sámuel, Seyfried Ferenc, Stief Ottó, Dr. Szentkirályi Samu, Tauffer Ferenc, Tempfli János, Veress István, Vita Sándor.

Gyümölcsstermelők!

Féregmentes, hibátlan gyümölcsöt

25

NEODENDRIN

áttelelő hernyó- és tetűtojások, bábok elpusztítója!

permetezéssel lehet termelni!

Minden gyümölcsstermelő részére nélkülözhetetlen.

Díjtalan szaktanáccsal és felvilágosítással szolgál az Ardeal-i propaganda iroda:

AGRICULTURA, Cluj, Calea M. Foch 39. szám.

Gyártja a **MOSKOVITS IPARTELEPEK Részvénytársaság, ORADEA**